Tidskrift för SCHACK

7

Årgång 84 • September • 1978

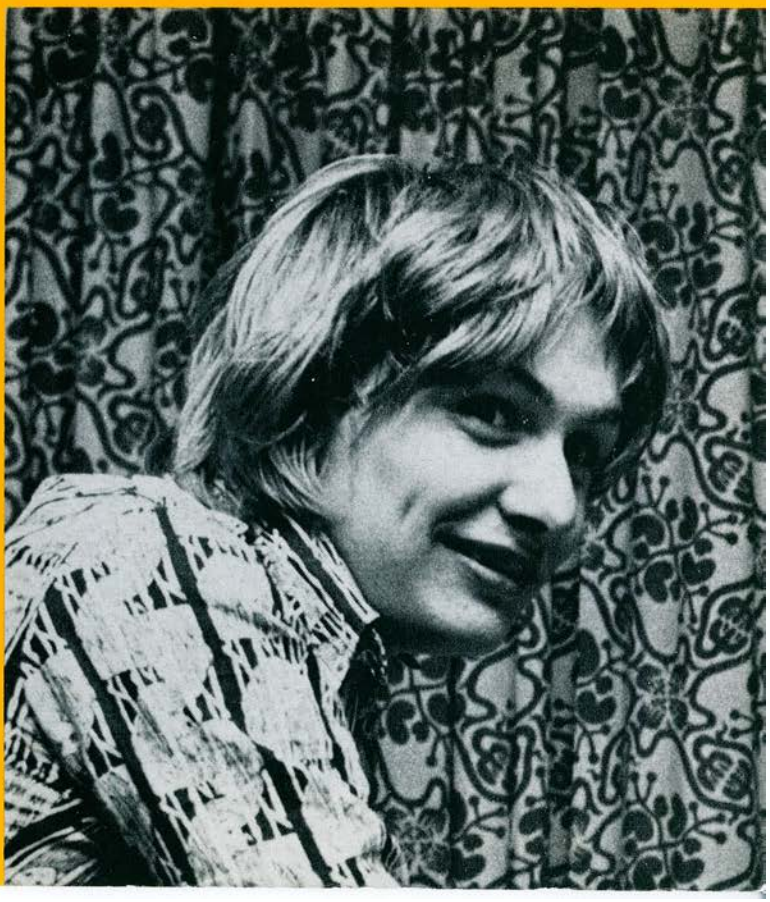

TfS TIDSKRIFT för SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad
för Sveriges Schackförbund
Box 7123, 402 32 Göteborg 7
Postgiro 60 46 34-6

Tidskriftskommitté:
Ansvarig utgivare Fil. dr. Eric Uhlin, tel. 0303 - 102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel 031 - 25 57 76
Redaktion Lars Göran Ribeck, tel. 031 - 14 55 28
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa kr. 55:—, utom Europa $12:50

INNEHÅLL

Sverige till EM-final 197
Intervju med Kortjnoj 198
SM-funderingar 200
Utlandet 200
World Open 201
Eksjö 202
Biel 203
Dagbok från VM 204
Tapolca 208
Skien 209
Fischeriana 210
Gausdal 211
Tävlings- och konferenskalender 213
Täby 214
Esbjerg 215
Distriktsnytt 216
Rankingslista 1978 216
Dyra schackspel 216
Partier 217
Intelligent kommentar 227
Undervisningsmaterial 228
Studier 229
Georg Lenning 230
Växjöspelen 230
Problem 231

Manuskript och annonser till TfS/8 senast den 4/10.

Omslagsbilden: Harry Schyssler, nybliven IM efter fina resultat i Norge och Eksjö.

BOKNYTT

Brøndum: BENT LARSEN – the FIGHTER, algebr., ... 49:—
More: El Gambito Leton (Lettisk Gambit) ..... 26:—
O'Connell/Levy: Anatoly Karpovs' games as World Champion 1975–77 ..... 83:—
Collins: Maxims of Chess ..... 71:—
Morrison: Official rules of chess, 2nd ed., ... 19:—
Chess Player: vol. 15 ..... 57:—
Kmoch: Die Kunst der Verteidigung ..... 47:—
Korn: Moderne Schach Eröffnungen, 11 Aufl., ... 91:—
Rice/Dickins: The Serieshelpmate, 2nd ed., ... 31:—
Thomassen m.fl.: Danmarksturneringen i Horsens 1978 ..... 25:—
Petersen m.fl.: Kronoborgsturneringen Helsingør 1978 ..... 9:—
Fondern/Nehmert: Eröffnungen. Geschlossene Spiele ..... 14:—
Barden/Hartston/Keene: King's Indian Defence, 1977 ed., ... 68:—
Westberg: 125 andra spelöppningsfällor ..... 20:—
Kortsjnoi: Viktor Kortsjnoi. Dertig jaar schaakprofessional (holl.orig.) ..... 60:—
Liddell: Chessmen ..... 88:—
Barden: How to play the endgame in Chess ..... 37:—
Reshevsky: The art of positional Play ..... 96:—
Soltis: Pawn Structure Chess ..... 70:—

Moms och porto tillkommer – snabba leveranser

Skånes Schackförlag AB – The Chess House

Linnégatan 65, 216 15 Malmö **Studiestraede 24 DK-1455 Köbenhavn K**
Ordertelefoner: 040/16 28 61 — 15 45 03 — 45 26 10 **00945/114 62 91 (direkt)**
Svenskt postgiro 63 19 45-3. Bankgiro 312—7958. Danskt postgiro 2058715.
Norskt postgiro 1 99 24 52. Finskt postgiro 11 21 19-5

Ännu ett utökat TfS-nummer

Egentligen skall TfS komma ut med 10 32-sidiga nummer per år.

☆

Sedan åtskilliga år tillbaka har dock som regel TfS/6 (SM-numret) utökats till 36 sid. och TfS/10 (julnumret) till 48 sid.

☆

Redaktionen såg nu inför TfS/7 med bekymmer/med glädje hur mängder av intressant material hopade sig. Det var efterskörd från Degerfors, VM-matchen, Eksjö, Esbjerg, Skien, Gausdal och mycket mycket annat. Vad göra?

☆

Det fick bli som det blev, ytterligare ett 36-sidigt nummer. Här är det.

Red.

Sverige till EM-final

Sverige har för första gången gått till final i lag-EM! Detta sedan man i första ronden av triangeldramat i Borås 8–10 sept slagit Rumänien med hela 6,5–1,5 och i den andra tagit precis de två poäng som behövdes mot Ungern för att säkra en av de två platserna i EM-finalen. Det svenska laget var helt ordinarie, allt från Ulf Andersson via alla våra nybakade IM till oldtimern Börje Jansson, 36, som för övrigt blev den som grejade det med två odiskutabla vinster.

Trots att Ungern saknade sina två bästa – Portisch och Ribli spelade i Tilburg i stället – kördes alltså Sverige över med 6–2. Det innebar att också Ungern i praktiken var klart för final. Rumänien behövde vinna med 6,5–1,5, gjorde ett tappert försök och vann, men segersiffrorna stannade vid minimala 4,5–3,5 vilket gav oss följande slutställning: 1. Ungern 9,5, 2. Sverige 8,5, 3. Rumänien 6.

Fylligt referat med partier i nästa nr av TfS!

17-åriga Maja Tjiburdanidze ger Nona Gaprindasjvili en hård match i pågående damernas VM. Här ses i mitten Maja omgiven av några kamrater från skolan i Tbilisi. Foto: Volger Jonsson/APN

Bo Plato

På tu man hand

Då de tre första partierna i VM-matchen hade spelats fick vi en intervju med Viktor Kortjnoj. Här är frågorna, och svaren:

F: Tre partier, och tre remier – är du nöjd med inledningen av matchen?

S: Ja, men jag anser att jag förtjänade att vinna det tredje partiet. Jag hoppas det kommer upp fler sådana ställningar inom kort.

F: Är spelförhållandena bra? Och vad anser du om klimatet i Baguio City?

S: Spelförhållandena är OK. Klimatet... Jag tror att europeer kan ha svårt att vänja sig vid det.

F: FIDE har ändrat reglerna såtillvida att det krävs sex vinstpartier för att vinna matchen. Är det en bra ändring?

S: Vi får vänta och se ... Bobby Fischer ville ju ha tio segrar. Jag har i brev till honom förklarat mig villig att möta honom på dessa villkor. Men idag är det mycket svårt att vinna så många som tio partier...

F: Är det inte risk att spelkvaliteten kan bli lidande i slutet av en lång match?

S: Kvalitetsproblemet finns alltid. I början, under den första hälften av matchen, är vi inte tillräckligt uppvärmda, och under den andra hälften är vi helt enkelt för trötta...

F: Hur tillbringar du dina dagar då du inte spelar?

S: Jag arbetar en hel del med förberedelser, jag springer, jag sover mycket.

F: Du har gett de två brittiska stormästarna i ditt team mycket av äran för dina tidigare framgångar. Är det möjligt för sekundanterna att påverka utgången av en match som denna?

S: Ja, jag tror det, man är mycket beroende av dem man har omkring sig.

F: Du är tjugo år äldre än din motståndare. Har åldern inte alls någon betydelse när det gäller schack på toppnivå?

S: I allmänhet har naturligtvis åldern mycket att betyda. Men jag anser att Karpov var outvecklad när han föddes...

F: Du har varit ytterst framgångsrik både som turneringsspelare och som matchspelare. Hur vill du beskriva skillnaden mellan dessa båda tävlingsformer?

S: Om man är en bra schackspelare finns det ingen annan skillnad än denna: i en turnering måste man ta kanske 70 procent för att vinna, i en match räcker det med 51 procent...

F: I din bok "Chess is My Life" (Schack är mitt liv) ger du en mycket roande bild av den svenska stormästaren Ulf Andersson. Folk har sagt att han kan bli en framtida VM-utmanare. Vad tror du?

VM-utmanaren Viktor Kortjnoj. Foto: Virgilid Pineda.

S: Det är svårt för mig att uttala mig om Andersson, men kanske behöver han växa till sig ett tag... Jag har ju förlorat två gånger mot honom...

F: På tal om andra stormästare, tror du att Bobby Fischer någonsin kommer att återvända till schackbrädet?

S: Nej, jag tvivlar på det.

F: Det har gått en tid sedan din match i Belgrad mot Boris Spasskij. Kan du idag ge någon förklaring till Spasskijs tidvis ganska egendomliga uppträdande?

S: Nej, det är svårt att säga något. Men jag tror fortfarande att jag blev utsatt för någon form av egendomliga parapsykologiska experiment, och de var framgångsrika dessutom...

F: I Baguio City får jag intrycket att det pågår ett slag på schackbrädet och ett annat utanför det. Någon kommentar till detta?

S: Ja, du menar det s k nerv-kriget. Jag står på sätt och vis utanför detta. Men jag tror det är nödvändigt att det pågår ett krig även utanför schackbrädet. Varför? Därför att jag anser att man måste bekämpa Sovjetunionen på alla tänkbara sätt. Sovjet säger att det är ett fredsälskande land. Ändå är det den mest aggressiva makten på jorden. Alexander Solsjenitzyn har sagt en del kloka saker om detta, och jag håller med honom helt och fullt.

F: Det har sagts att du nyligen har anhållit om schweiziskt medborgarskap. Är det korrekt?

S: Ja, men det skedde inte nyligen. Jag träffade fru Leeuwerik i september 1976 och sedan dess har jag bott i Schweiz. Tjänstemän där har gjort stora ansträngningar för att påskynda ärendet.

F: Kommer du även i fortsättningen att använda yrkesbeteckningen "Stormästare i schack" i ditt pass?

S: Ja, varför inte, schack är det enda jag kan...

F: Du har, enligt tidningsuppgifter, sagt att om du skulle vinna den här matchen så ämnar du inte ställa upp i någon returkamp förrän din familj har fått utresetillstånd från Sovjet. Är det korrekt?

S: Nej. Dessa två frågor har inget samband. Det är obarmhärtigt att hålla kvar min familj, det är sant, men å andra sidan skulle det vara mot reglerna att inte ställa upp i en eventuell returmatch.

F: Vet du något om hur din familj har det?

S: Ja, de har åtminstone inte blivit utkastade från lägenheten. Men myndigheterna ser inte på dem med speciellt blida ögon, särskilt inte sedan min son har ansökt om tillstånd att resa till Israel.

F: I din bok skriver du: "I kampen mot de ökande brottsligheten borde vi ersätta TV-apparaterna med schackspel". Kan du utveckla det resonemanget?

S: Lasker sade ju att schack var det samma som kamp. Och kamp innebär att man ger utlopp för sina aggressioner. Det är, sett ur alla synpunkter, bra mycket bättre att vinna i schack än att slå någon i huvudet med flaska!

*

"Schack i det Gröna" i gassande solsken

Att "Schack i det Gröna" har kvar sin stora dragningskraft och popularitet för schackvänner kan inte betvivlas, ty när Kinna Schackklubb för 11:te gången avverkade sin stora utomhustävling i strålande solsken och alldeles vindstilla var det som vanligt fullbesatt. Antalet deltagare var från början maximerat till 150 men efter påtryckningar utökades antalet till 160 spelare men sedan var det stopp. Många spelare kom ändå – tog chansen och hoppades få en vakantplats – men tyvärr fick de flesta blott nöja sig med att vara åskådare till en mycket spännande stortävling i blixtspel på den gröna gräsmattan i Kinnas trivsamma Hembygdspark.

I grupp 1 som bestod enbart av spelare tillhörande klass M överraskade Anders Wengholm, Alingsås, genom att belägga första plats medan den förhandstippade favoriten Ingemar Vulkan först kom på 4:de plats. 28 klubbar var representerade och arrangemanget var som vanligt bra och genomfördes snabbt och perfekt och det är mycket sällan man ser ett så omväxlande och värdefullt prisbord.

Utöver de 160 spelarna i den stora tävlingen hade schackklubben lagt in en särskild juniortävling för ungdomar under 15 år. Den spelades i två grupper.

Resultat: Grupp 1: Anders Wengholm, Alingsås 9,5, 2. G. Andersson, Trollhättan 9, 3. Yngve Aspström, Manhem 9. **Grupp 2:** 1. Ragnar Uhlin, Kinna 10, 2. J. Svenningsson, Uddebo 8. **Grupp 3:** 1. Anders Hallgren, Alingsås 11,5, 2. Viljo Koski, Lidköping 8. **Grupp 4:** 1. Terje Torgheim, Manhem 11, 2. Mats Eriksson, Manhem 9. **Grupp 5:** 1. Björn Andersson, Manhem 11, 2. Kenneth Karlsson, Falkenberg 9. **Grupp 6:** 1. Martin Bennulf, Lidköping 12,5, 2. F. Andersson, Trollhättan 9. **Grupp 7:** 1. Per Dahlberg, Borås S.S. 12, 2. A. Bliberg, Ulricehamn 10. **Grupp 8:** 1. John Häger, Trollhättan 12, 2. Ernst Persson Kamr. Gbg. 10, 3. Gunnar Johansson, Vara 10. **Grupp 9:** 1. Jörgen Dircks, Manhem 10,5, 2. Eje Kupaeinen Kamr. Gbg. 10. **Grupp 10:** Dan Fogelberg, Falköping 11,5, 2. Håkan Lennerstad, Manhem 10,5. **Grupp 12:** 1. Pekka Harju, Fenix 12, 2. Dan Nilsson, Falköping 11. **Grupp 13:** 1. Dan Olsson, Kamr. Gbg 11,5, 2. Claes Ankargren, Manhem 9,5. **Grupp 14:** 1. R. Gustavsson, Lidköping 12, 2. Rolf Svensson, Fristad 10. **Grupp 15:** 1. G. Gustavsson, Lerum 12, 2. John Klasén, Malmö 11,5. **Grupp 16:** 1. Eyvind Clausson, Kamr. Gbg. 13, 2. Inge Persson, Falköping 9. **Grupp 17:** 1. Jorma Tolonen, Fritsla 12, 2. Mikael Sixtensson, Fritsla 9,5. **Grupp 18:** 1. S. Vesterling, Vänersborg 11, 2. O. Bartziokas, Fritsla 10,5. **Grupp 19:** 1. Sven Svensson, Fenix 10,5, 2. Bruno Svensson, Järnv Gbg. 9. **Grupp 20:** 1. Unto Moilainen, Götaverken 10,5, 2. Ingvar Persson, Kamr. Gbg 8,5. **"Knattegruppen" Grupp 1:** 1. Lars Hultgren, Kinna 12,5, 2. Jimmy Johansson, Kinna 10,5, 3. Morgan Svensson, Örby 9. **Grupp 2:** 1. Lars-Göran Ahlberger, Kinna 14, 2. Nicklas Mårtensson, Kinna 8, 3. Sven Dalenberg, Kinna 7.

Evert Blomqvist

SM-funderingar

Från Degerfôrs Fôlka till Store Valla å te'båx

Det blev till slut 924 starter i årets SM. Ung. var tolfte person i lilla Degerfors var schackspelare dessa julidagar av ömsom regn och ömsom sol. SM-gruppen hade 16, Veteranerna var 30, mästarna dubbelt så många. Kl I–III lockade 184, 344 resp. 124. Juniorerna var 158 till antalet och om man lägger till 8 starter för juniorfinalisterna får vi slutsumman 924.

Det var för få anmälningar för att det skulle bli något flick-SM, de flesta unga damer föredrar numera att ställa upp i kl J. Dam-SM går numera på annan tid på året.

☆

SM var annars sig likt. Får man inte en känsla av att uppleva precis samma sak för en snart oräknelig gång i ordningen? Inte tycker man att Sven Carlsson, som gjorde sin 47:e start i följd, Bengt Ekenberg med några färre, K E Gannholm och tävlingsläkare Karlmark ser annorlunda ut än i Karlskrona -63 då funderaren SM-debuterade.

☆

För första gången var SM uppdelat på två huvudlokaler. Intill den klassiska fotbollsplanen med samma namn låg Storavallahallen, där klasserna II–III höll hus. Här fanns gott om ljus och luft, här fanns också servering och restaurang.

En kvarts promenad härifrån till centrum och man var på Folkets Hus där övriga klasser spelade. I "Stora Salen" satt första veckan de åtta juniorgrupperna, den andra de 19 kl I-grupperna.

De flesta i SM-gruppen var nöjda med sin plats – dansgolvet på restaurang Tunet i samma byggnad. Kanske det bästa sedan Lund 1974? Mellan panel och balustrad satt de fem mästargrupperna. Det blev ganska bökigt när övriga klasser var lediga och många ville få så bra överblick som möjligt över vad som hände i SM-gruppen nedanför.

Veteranerna satt avskilt, kanske de hade det bäst. Är det ingen förresten som slås av motsägelsen i benämningen Veteran-Elit?

☆

Aldrig någonsin har lokalpressen ställt upp som denna gång. JSM-tvåan 1974 och numera journalisten Lars Madebrink kom med nya grepp och fyllde dagligen en sida, ibland två i Karlskoga Tidning. Konkurrenten Kuriren hade en fotograf, Christer Pöhner, som hela SM gick omkring och knäppte. Resultatet blev enormt bra. Pass på SSF och ordna snarast en fotoutställning! Så att vi kan visa upp för en undrande värld vilket fin grej vi har i vårt SM. Årets SM var ingen undantag! SM-generalen Aksel Larsen och alla vanliga och duktiga medhjälpare från Mälardalens SF ska ha stort tack! Rune Emanuelsson var SSF:s representant och han kunde både bidra med erfarenheter från tidigare SM liksom samla nya inför nästa års SM i Borås.

☆

Det är inte lätt numera att klara procenten i kl. M eller ta steget upp (igen) från kl I. Men en gång på året är det lätt att bli mästare- eller åtminstone få dispens. Det är första SM-måndagen, då M-grupperna ska spikas och då luckor ska fyllas. Hårdare restriktioner vad gäller anmälningstid har utlovats och kommer att göra det lättare att få en rättvisare gruppfördelning. Men all heder åt Ulf Elfvin som tog steget direkt från kl. I till SM-gruppen! Erik Diderholm var nära att ta sjumilaklivet från kl. II till pyramidens allra hösta topp.

☆

Den som flest gånger gjorde turen Stora Valla-Folkets Hus var bulletinredaktör Göran Malmsten (tillsammans med Marianne Åsenlund) som hämtade drag från SM-gruppen och ställde upp ställningarna på åtta bräden i Storavallahallen. En fin service som lite saknades på själva valplatsen där det som nämnts kunde bli väl trångt. Ett försök gjordes i analysrummet att visa tidigare och pågående SM-partier. Det slog väl ut och bör absolut göras till en SM-institution.

Gunnar Johansson

UTLANDET

Niksic Gulko, Timman 8, Vaganjan 6½, Hort, Portisch 6, Gligoric, Ribli, Uhlman 5½, **Ulf Andersson** 5, Ljubojevic 4½, Velimirovic 3½, Ivanovic 2.

Amsterdam (IBM) Grupp A: Timman 9½, Ribli 8½, Dzindzihasjvili, Hort, Pfleger 7½, Romanisjin, **Ulf Andersson** 7, Ljubojevic 6½, Langeweg 6, Adorjan, Miles 5½, Ree 5, Nikolac 4½, Browne 3½. Grupp B: Jusupov 9½, Christiansen 8½, van Wijgerden, Ligterink 8, Kirov 7, Hartoch, Borm, Böhm 6½, Balsjan, van der Sterren 6, Rodriguez 5½, Janosevic 5, Taulbot 4½, de Roode 3½.

Vilnius Tukmakov 10½, Petrosjan 10, Gulko 9½, Beljavskij, Lechtynski 9, Dorfman, Csom, Espig 8, Reshevsky 7½, Lebredo 6½, **Konstanty Kaiszauri,** Pesjina 6, Mikenas 5, Damjanovic, Tjiburdanidze 4½.

Polanica Zdroj (Akiba Rubinstein minnesturnering) Zeitlin 9½, **Ulf Andersson,** Dorfman, Diesen 9, Farago 8½ etc.

Ayr (brittiska mästerskapet) Speelman 8½, Mestel, Plaskett 8, Littlewood, Webb 7½, Bellin, Clarke, Cooper, J. Littlewood 7, Taulbut, Short (13 år) 6, Boterill 5½.

Montilla Spasskij 6½, Hort, Miles, Gligoric, Bellon 6 etc.

Las Palmas (uppföljningsturneringen) Olafsson, Csom, Rodriguez 8½, Garcia Padron 7, Westerinen 6, Medina. Tatai 5 etc.

World Open

I likhet med våra mastodonttävlingar Tusenmannaschacket och SM-kongressen arrangeras turneringar med tusentalet deltagare i andra delar av världen. En av dessa nyligen avslutade jättetävlingar var World Open i Philadelphia, Pennsylvania, USA.

Till skillnad från våra tävlingar spelas i USA som regel i en enda stor schweizergrupp över ett veckoslut. Det innebär oftast att en massa spelare delar första platsen. I Philadelphia var visserligen 1088-mannafältet uppdelat i grupper men högsta gruppen hade ändå 433 deltagare. Av dessa var 6 stormästare och 5 IM. Hela 47 spelare hade en rating över 2300.

1 och med en inbördes remi i sista ronden fick Biyiasis, Canada, och Asmundson, Island, dela segern med inte mindre än sex andra spelare, nämligen Gheorghiu, Rumänien, Zuckerman, USA, Sanz, Spanien, Sheirawan, USA, Westerinen, Finland, och Herbert, USA. Några partier från sista ronden:

Nr 159 DAMINDISKT

Bisguier – Sanz

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. Sc3 Lb7 5. Lg5 h6 6. Lh4 Lb4 7. e3 g5 8. Lg3 Se4 9. Dc2 L×c3 10. b×c3 d6 11. Ld3 f5 12. d5 e×d5 13. c×d5 L×d5 14. Sd4 Df6 15. f3 S×g3 16. h×g3 Sd7 17. L×f5 0–0–0 18. Kf2 Kb8 19. a4 a5 20. Tab1 Sc5 21. Tb5 Tde8 22. Thb1 Te5 23. T×a5 Se4† 24. Kg1 S×g3 25. e4 Lb7 26. Tab5 S×f5 27. S×f5 g4 28. a5 g×f3 29. a×b6 c5 30. Ta5 Tg8 31. Da4 T×g2† 32. Kf1 Tg1† 33. Kf2 Tg2† (Svart är i enorm tidsnöd nu) **34. Kf1 Df7 35. Ta1 Tg1† 36. Kf2 T×a1 37. D×a1 T×e4 38. S×d6 Te2† 39. Kf1 Dg7 40. Ta8† L×a8 0–1.**

Nr 160 SICILIANSKT

Zapata – Zuckerman

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Le7 8. Df3 Dc7 9. 0–0–0 Sbd7 10. Ld3 h6 11. Lh4 g5 12. f×g5 Se5 13. De2 Sfg4 14. Sf3 h×g5 15. L×g5 L×g5 16. S×g5 Dc5 17. Sh3 Ld7 18. Tde1 0–0–0 19. Kb1 Tdg8 20. Sd1 Lc6 21. Dd2 Kb8 22. Dc3 D×c3 23. S×c3 Th4 24. Te2 Kc7 25. a3 Kd7 26. Sd1 Ke7 27. b3 S×d3 28. c×d3 d5 29. Sc3 d×e4 30. d×e4 Sf6 31. The1 Tgg4 32. Kc1 S×e4 33. S×e4 T×e4 34. T×e4 L×e4 35. g3 T×h3 36. T×e4 T×h2 37. Tb4 b5 38. a4 Th5 39. Kd2 a5 40. Tg4 Td5† 41. Ke2 Tc5 0–1

Nr 161 FLANKSPEL

Valvo – Gheorghiu

1. c4 c5 2. Sc3 b6 3. Sf3 Sf6 4. g3 Lb7 5. Lg2 e6 6. d4 c×d4 7. D×d4 Le7 8. 0–0 d6 9. b3 0–0 10. Lb2 a6 11. Tfe1 Sbd7 12. e4 Dc7 13. Dd2 Tfe8 14. Sd4 Lf8 15. Tad1 Tad8 16. Sc2 Db8 17. Df4 La8 18. g4 Se5 19. g5 Sg6 20. De3 Sh5 21. Se2 d5 22. e5 Sh4 23. Lf3 S×f3† 24. D×f3 g6 25. c×d5 L×d5 26. Dg4 La8 27. Se3 b5 28. h4 T×d1 29. T×d1 Td8 30. Ld4 Db7 31. Dg2 Df3 32. Td2 D×e2 0–1.

Jan Berglund

KNALLE-KVARTEN

Partävling i snabbschack!

Speltid 2×15 min – 8 ronder monrads system. **Tid:** Lördag den 7 okt kl. 10.00 – Personlig anmälan 30 minuter före start. Prisutdelning c:a kl 17. **Plats:** SA Fenix, Varbergsv. 44, Borås. **Anmälan:** senast den 4 oktober till: Leif Svensson Plogv. 3, 510 45 Sparsör, tel. 033/691 14 eller Yngve Rundqvist 033/12 12 87 arb. 13 14 35 hem. **Viktigt:** Ange ratingtal då vi även kommer att utdela ratingpriser. **Startavgiften** 40:—/par betalas vid starten.

Boka in en trevlig schack-lördag med bästa schackkompisen. Men skynda på med anmälan. Deltagarantalet är maximerat till 36 par.

Schackalliansen Fenix

*

Kommande turneringar

"Solstadsträffen" i Karlstad arrangeras 4–5/11 i ny utformning, "Danderydsblixten" spelas i år den 2/12. TfS återkommer med närmare upplysningar i nästa nummer.

Håkan Åkvist

Eksjö 1978

Under tiden 25 aug – 2 sept 1978 spelades Eksjö Schackklubbs 6:e internationella turnering. Det blev en kampfylld och intressant tävling med obestridliga svenska framgångar. Klar slutsegrare blev 21-årige Harry Schyssler från Limhamn som strax före turneringen säkrade den åtråvärda IM-titeln i en turnering i Norge.

Sedan Sveriges Schackförbunds ordförande, Christer Wänéus, öppnat tävlingen och förrättat inlottning, var det klart för start enligt följande lottningsordning: 1. H. Åkvist, Eksjö 2. S. Wagman, USA 3. F. Borkowski, Polen 4. J. Pribyl, Tjeckoslovakien 5, Z. Krnić, Jugoslavien 6. L.Å. Schneider, Jönköping 7. H. Wademark, Hultsfred 8. T. Wedberg, Stockholm 9. E. Paoli, Italien 10. H. Schyssler, Limhamn.

Redan i första ronden hände intressanta saker. Wedberg startade jakten på IM-titeln genom att övertygande besegra fjolårssegraren Borkowski. Själv missade jag en jättechans i tidsnöden mot Schyssler och tvingades sedan ge upp avbrottsställningen. Årets Smålandsmästare, Helge Wademark, föll mot förhandsfavoriten Pribyl.

I rond 2 inträffade turneringens första stora sensation. I en sluten sicilianare vann Wademark kvalité mot Krnić, som i hopplös ställning överskred betänketiden. Borkowski slutspelsvann mot Paoli och Pribyl övertygade stort mot Wedberg.

Pribyl fortsatte segermarschen i rond 3 genom att effektivt tillbakavisa Paolis angrepp och Borkowski tog en ny präktig etta sedan jag glupskt slukat "testamentsbonden" (b2). Efter två inledande remier tog Schneider sin första vinst efter spelöppningsfel av Wademark. Wedberg hade länge stora svårigheter mot Krnić, men i tidsnöden tappade jugoslaven greppet och när krutröken skingrats visade det sig att tornslutspelet var vunnet för svensken.

I rond 4 vann Schyssler effektivt mot Wademark och Wedberg elegant mot Schneider. Borkowski tillfogade Wagman första förlusten och Krnić tog sin första fullpoäng genom att slutspelsbesegra Paoli. Jag spelade remi mot Pribyl och poängställningen var därmed följande: Pribyl 3½, Borkowski, Wedberg, Schyssler 3, Schneider 2, Wagman, Krnić 1½, Åkvist, Wademark 1, Paoli ½.

I rond 5 ställdes Schysslers försvarskonst på hårda prov. Borkowski gjorde ett preparerat pjäsoffer, undvek sedan en remivändning och – förlorade! Därmed gick Schyssler i kapp Pribyl som i ett segt men högintressant parti fick vara tacksam för remi mot Wagman. Schneider vann mot Paoli och själv tog jag min första vinst efter gediget spel mot Krnić. Wademark knep en välförtjänt remi mot Wedberg.

Genom ett kort remiparti mot Wedberg i rond 6 tog Schyssler definitivt ledningen. I en välkänd teorivariant i jugoslaviskt tillskansade sig Borkowski en liten men klar slutspelsfördel mot Pribyl och tillfogade därmed tjecken dennes enda förlust. Krnić visade äntligen prov på sitt kunnande och vann komfortabelt mot Wagman. Paoli vann jumbofinalen mot Wademark, medan jag efter fyra tidigare förluster i inbördes möten lyckades nå remi mot Schneider i ett växlingsrikt parti.

Krnić överspelade Borkowski och Smålandsderbyt Wademark-Åkvist vinns av den förstnämnde sedan jag misshandlat spelöppningen. Övriga partier slutade remi.

Wedberg kunde inte bryta igenom Paolis till synes ihåliga ställning, Wagman neutraliserade lätt Schneiders initiativ och Pribyl-Schyssler nöjde sig med 11 drag. Poängställningen efter rond 7: Schyssler 5, Pribyl, Wedberg 4½, Borkowski, Schneider 4, Krnić 3½, Åkvist, Wagman, Wademark 2½, Paoli 2.

Wedberg behövde 1½ och Borkowski 2 poäng på de två sista ronderna för att definitivt säkra sina IM-titlar. Jag lyckades totalt vederlägga Wedbergs optimistiska spelanläggning, medan Borkowskis satsning (kungsgambit) mot Schneider var värd ett bättre öde. Efter dubbla pjäsoffer missade polacken en fantastisk vinstväg och Schneiders materiella fördel blev avgörande. Remikungen Wagman vann säkert mot Wademark. Schyssler överspelade med enkla men effektiva medel Paoli och drygade därmed ut sin ledning sedan Pribyl och Krnić spelat remi efter tolv (12!) timmars spel.

I sista ronden spelade Krnić-Schyssler och Schneider-Pribyl snabbt remi. Wademark hade länge goda chanser mot Borkowski, men även det partiet mynnade slutligen ut i remi. De återstående partierna blev verkliga maratonuppgörelser. När Wedberg betvingade Wagman i ett damslutspel efter nära tio timmars spel kämpade jag fortfarande med två merbönder mot Paoli. Slutligen avgjorde konditionen – 70-åringen lurade av mig en av merbönderna och en bit in på påbörjad bankett var remislutet ett faktum!

*

Prisutdelningen förättades av turneringens allt i allo, Leif Lagerqvist, med assistens av IM Axel Ornstein, som gladde arrangörerna med sin närvaro under slutronderna.

Avslutningsvis ber jag få framföra Eksjö Schackklubbs tack till alla dem som på olika sätt bidragit till turneringens genomförande. Jag vill särskilt nämna Sveriges Schackförbund och Smålands Schackförbund. Utan deras generösa ekonomiska stöd hade turneringen inte kommit till stånd.

(Partier från turneringen kommer i nästa nummer av TfS! Red.)

1.	(IM) Schyssler	–	½	½	½	½	1	1	½	1	1	6½
2.	Wedberg	½	–	0	1	1	1	0	1	½	½	5½
3.	IM Pribyl	½	1	–	½	½	0	½	½	1	1	5½
4.	IM Schneider	½	0	½	–	½	1	½	½	1	1	5½
5.	IM Krnić	½	0	½	½	–	1	0	1	0	1	4½
6.	Borkowski	0	0	1	0	0	–	1	1	½	1	4½
7.	Åkvist	0	1	½	½	1	0	–	½	0	½	4
8.	Wagman	½	0	½	½	0	0	½	–	1	½	3½
9.	Wademark	0	½	0	0	1	½	1	0	–	0	3
10.	IM Paoli	0	½	0	0	0	0	½	½	1	–	2½

*

Kring Eksjö-turneringen

– Turneringskommittén – Hans Larsson, Leif Lagerqvist och Håkan Åkvist – hade hoppats få med spelare från fyra länder som inte representerats i tidigare års turneringar: Frankrike, Jugoslavien, Tjeckoslovakien och USA. Ett återbud i sista stund från IM Haik reducerade antalet till tre.

– IM Paoli – mannen bakom 20 nyårsturneringar i italienska Reggio Emilia – ryckte in med kort varsel. Det blev den 6:e turneringen i år för 70-åringen. Inte konstigt att han var speltrött!

– Ett bevis för kampviljan i årets Eksjö-turnering: i hela sju partier pågick kampen sju timmar eller mer, medan endast fem av remipartierna understeg 20 drag.

– I SM i Degerfors förlorade Schyssler bara ett parti (mot Helmertz i rond 4) och har sedan klarat två internationella turneringar i Norge samt Eksjö-turneringen utan någon nolla i förlustkolumnen. Det innebär 38 partier i svit utan nederlag – ett fantastiskt resultat!

– Wademark blev obesegrad i sina partier med vit, men förlorade samtliga fem partier med svart.

– Turneringsledaren Jaroslaw Holowiecki, Polen, hade en lätt uppgift, vilket spelarnas oklanderliga uppförande självklart bidrog till.

Håkan Åkvist

*

Biel

En institution har schackfestivalen i Biel blivit. Förutom huvudturneringen spelade 413 deltagare i fem olika grupper. Tävlingen har blivit populär också i svenska kretsar. Direkt efter SM jäktade 15 svenskar ner för att möta hårt motstånd. Bäst lyckades Christer Bergström, Solna. I konkurrens med 98 andra deltagare blev han klar tvåa halvpoängen efter schweizaren Chs Partos. Bergström tog 8 poäng på de 11 ronderna och hade den högsta kvalitetspoängen av alla. Det var en utmärkt prestation av Christer. Bland medtävlarna fanns bl a en stormästare och 14 IM.

I klassen under gjorde Henryk Dolata, Linköping, också en bra prestation bland 109 deltagare. På de 9 ronderna tog han 7 poäng och slutade på tredje plats.

I brist på svenska partier visar jag hur förra årets svenska juniormästare – "överlöparen" Michael Wiedenkeller – tar sig an kontinentalerna.

Nr 162 HOLLÄNDSKT

Mühlebach	**Wiedenkeller**
Schweiz	**Norge**

1. d4 e6 2. c4 f5 3. g3 Sf6 4. Lg2 Le7 5. Sf3 0–0 6. 0–0 d6 7. Sc3 a5 8. Te1 Se4 9. Dc2 Sc6 10. S×e4 Sb4 11. Db1 f×e4 12. D×e4 e5 13. g4 e×d4 14. a3 Sa6 15. S×d4 Sc5 16. Dd5† Kh8 17. Lf3 Lf6 18. Le3 Le5 19. Sf5 c6 20. Dd1 L×f5 21. g×f5 Dh4 22. Dc2 Tae8 23. Tad1 L×h2† 24. Kg2 T×e3 25. Th1 Dg5† 26. Kf1 T×f3 27. e×f3 Lf4 28. b4 a×b4 29. a×b4 Sd7 30. Da4 D×f5 31. Da7 Le5 0–1

Jan Berglund

Bo Plato

Dagbok från VM

Vem vinner VM? Massor av människor, även icke schackspelare, har ställt samma fråga sedan jag kom hem från Baguio City. Till slut har det blivit ett standardsvar: Hjärtat talar för Kortjnoj, hjärnan för Karpov...

Utmanaren har enligt min mening svarat för de ur schacklig synpunkt mest intressanta inslagen. Han söker ständigt nya vägar, han satsar oerhört, han vill åstadkomma något. Ibland är han trött, ibland går han vilse, och det är trösterikt att även en VM-kandidat kan vara människa.

Världsmästaren gör sällan grova fel. Han är kolossalt svår att besegra, seg som en gammal göingsk enebuske i besvärliga ställningar. Hans tekniska skicklighet står över all diskussion, hans taktiska kyla och konsekventa spel på säkerhet imponerar. Men någon nyskapare är han inte.

I ett avseende kan de båda ta varandra i hand:

De är lika goda kålsupare när det gäller den psykologiska krigföringen. Fallet med parapsykologen, eller vad han nu är för något, är ett utmärkt exempel.

Egentligen har det ingenting med schack att göra. Icke desto mindre är det en viktig del av VM-matchen.

Här är en "krigsdagbok":

28 juli: Spelet fortsätter i det avbrutna femte partiet. Kortjnoj missar en vinstfortsättning och partiet avbryts på nytt. Utmanarens delegation klagar hos överdomaren Lothar Schmid över att en sovjetisk parapsykolog irriterar Kortjnoj. Mannen har suttit på en av de första bänkraderna under varje parti. Kortjnojs delegationschef Petra Leeuwerik berättar att hon låtit sin dotter och en god vän sätta sig bredvid honom. Då han ser att de har med sig ett exemplar av Alexander Solzjenitsyns "Gulagarkipelagen" avlägsnar han sig.

29 juli: Innan det sjätte partiet påbörjas ber Petra Leeuwerik den filippinske matchorganisatören Florencio Campomanes föreslå ryssarna att ingen delegationsmedlem skall tillåtas sitta på de främre bänkraderna. Karpovs delegationschef Viktor Baturinskij säger att han är poisitiv till detta förslag.

Partiet slutar med en snabb remi.

30 juli: Det femte partiet mynnar ut i en pattställning. Remi.

1 augusti: Före starten av det sjunde partiet har Kortjnoj en diskussion med Schmid. Han pekar och gestikulerar ut mot publiken innan han sätter sig till spel. Efter varje drag försvinner Kortjnoj från scenen, ut till sitt lilla vilorum. Under partiet sitter parapsykologen, som nu har identifierats som Vladimir Souchar, på andra bänkraden.

Petra Leeuwerik klagar på nytt över Souchars närvaro. Hon hävdar att Souchar försöker störa Kortjnoj med "mental telepati". Hon ber arrangörerna flytta honom till en plats varifrån han inte kan irritera utmanaren.

Lothar Schmid tillkännager att det inte står i hans makt som överdomare att hindra en sovjetisk parapsykolog eller någon annan åskådare från att sitta var han vill. Om spelarna däremot klagar personligen hos honom över publikens uppförande är han villig att be arrangörerna vidta åtgärder, t.ex. avlägsna de främre bänkraderna.

Partiet avbryts efter en serie svaga drag av Kortjnoj i en ställning där Karpov ser ut att stå på vinst.

Ryssarna säger att Souchar inte är medlem av Karpovs officiella delegation.

2 augusti: Campomanes beslutar efter överläggningar med Schmid att avlägsna nära 200 av de 400 stolarna i lokalen. Längst fram skall endast finnas fyra rader, avsedda för prominenta gäster samt pressfolk.

Rykten som gör gällande att Kortjnoj hotat bryta matchen om inte Souchar försvinner går inte att få bekräftade. Men Kortjnojs sekundant Raymond Keene citerar utmanaren: Om den killen är här i morgon ska jag kliva ner från scenen och sparka in skallen på honom!

Baturinskij avfärdar Kortjnojs klagomål och hänvisar till att liknande tongångar hördes från utmanaren under dennes tidigare matcher mot bl.a. Spasskij.

Det avbrutna sjunde partiet tas remi utan fortsatt spel.

3 augusti: Ryssarna vill inte gå med på att man flyttar ut stolarna. Souchar sitter nu på femte bänkraden. Han är en man i 50-årsåldern, mörk, med högt hårfäste, skarp blick.

Kortjnoj har förlagt sina glasögon och kommer någon minut för sent. Karpov vägrar skaka hand med honom.

Den sovjetiske presstalesmannen Alexander Rosjal läser upp ett uttalande från världsmästaren, i vilket Kortjnoj anklagas för att under flera år ha ägnat sig åt att förolämpa Karpov och andra schackmästare. I uttalandet sägs bl.a: Nyligen inträffade händelser har visat att utmanaren inte har avvikit från sin linje att intensifiera spänningen, och under sådana omständigheter vill världsmästaren Karpov inte längre skaka hand med Mr Kortjnoj. Raymond Keene kommenterar detta besked: Då slipper Viktor gå in på sitt rum och tvätta händerna...

Kortjnoj förlorar det åttonde partiet efter osunt öppningsspel. Han vägrar skriva på protokollet.

4 augusti: Kortjnoj säger: I går gick jag till kasinot, och jag förlorade...

5 augusti: Souchar sitter på sin vanliga plats på femte raden. Petra Leeuwerik klagar än en gång hos Lothar Schmid. Campomanes ber Souchar dra sig tillbaka något och han sätter sig då på sjunde raden.

Petra Leeuwerik klagar på nytt och vill att Souchar antingen skall sitta tillsammans med Karpovs delegation längst bak eller också lämna salen. Schmid och Campomanes överväger att flytta spelare, bord och parti till ett rum utan åskådare. Kortjnoj förklarar emellertid på fråga från Schmid att han inte längre känner sig störd av Souchars närvaro.

Samtidigt sammankallar Viktor Baturinskij en presskonferens där ett brev, ställt till Schmid, Campomanes och matchjuryn, läses upp. I brevet medges nu att Souchar är medlem av Karpovs delegation, men man framhåller att han inte räknas som en "officiell person".

Souchar uppges vara läkare. Han sägs vara expert på psykologiska och neurologiska frågor: Hans uppgift är att studera världsmästarens allmänna psykiska tillstånd. Samtidigt är det, påpekar man, helt naturligt att han då också lägger märke till hur motståndaren uppför sig.

Baturinskij hävdar att Kortjnojs påståenden att Souchar utövar ett hypnotiskt inflytande är absolut obevisade. De kan emellertid, säger Baturinskij, förklaras antingen av Mr Kortjnojs olyckliga benägenhet att överdriva saker och ting eller av en önskan att avsiktligt skärpa atmosfären kring VM-matchen.

På en direkt fråga varnar Baturinskij funktionärerna för möjligheten att ryssarna inför nästa parti kan komma att begära att någon annan skall avlägsnas från salen. Han syftar, utan att namn nämnes, på Petra Leeuwerik.

Det nionde partiet avbryts sedan Kortjnoj i tidsnöd missat en fördelaktig fortsättning.

6 augusti: Karpov bjuder remi i det avbrutna partiet och detta accepteras av Kortjnoj utan spel. Efteråt säger utmanaren: Den här

VM-matchens inledning, överdomaren Lothar Schmid startar klockan. Foto: Virgilid Pineda.

världsmästaren är ohövlig. Han bjuder remi fast jag har merbonde...

Karpov protesterar skriftligt mot Lothar Schmids beslut att försöka förmå Souchar att flytta från sin plats kvällen innan. Världsmästaren menar att Schmid inte har uppträtt opartiskt.

Under ett sex timmar långt sammanträde beslutar matchjuryn godta Karpovs protest. Röstsiffrorna är 3–2. Juryn anmodar också Souchar att inte sitta längre fram än på sjunde bänkraden.

8 augusti: Petra Leeuwerik går till rasande attack mot motståndarsidan. Hon förklarar att från och med nu klipper Kortjnoj av all vänskaplig kommunikation med Karpov. I fortsättningen kommer utmanaren att bjuda remi genom någon av domarna. Som orsak anger hon "karaktäristiska politiska manövrer" från Sovjets sida. Hon tillägger beträffande Karpovs vägran att skaka hand: Viktor förklarar att orsaken till att han emigrerade från Sovjet var just att han ville bli befriad från den obehagliga uppgiften att skaka hand med sådana som Karpov och hans kumpaner.

Det tionde partiet slutar remi på Karpovs förslag. Kortjnoj ignorerar först detta, varpå remianbudet framförs av biträdande domaren Miroslav Filip.

9 augusti: Karpov förklarar att han bara kommer att ta ställning till remianbud direkt från utmanaren, inte om de förmedlas via domaren.

10 augusti: Två timmar före starten av det elfte partiet anklagar Viktor Baturinskij fru Leeuwerik för att söka förvandla VM-matchen till en "det kalla krigets träningsplan". Han reagerar starkt mot hennes tidigare uttalanden: De är från början till slut fulla av personliga förolämpningar och provokativa politiska insinuationer.

Tidigare klagomål och protester från Kortjnojs sida är, säger Baturinskij, "ogrundade och ibland bara löjliga". Raymond Keene får veta att han uppenbarligen saknar de karaktärsdrag som brukar kännetecknа en brittisk gentleman.

Kortjnoj vinner partiet och utjämnar till 1–1. När Karpov ser utmanarens 51:a drag skriver han 1–0 på protokollet men signerar det inte.

11 augusti: Raymond Keene ber Baturinskij om ursäkt för sitt uttalande den 3 augusti och överlämnar en låda cigarrer som försoningsgest.

12 augusti: Karpov begär uppskov med det tolfte partiet.

14 augusti: En viss avspänning inträder i samband med en blixtturnering för journalister. Viktor Baturinskij visar sig besitta ett stillsamt men dock sinne för humor och lockar t.o.m. Petra Leeuwerik att dra på munnen.

Turneringen, i vilken inga stormästare deltar, vinns av Rosjal. Femma blir Thorbjörn Rosenlund, Århus, Danmark.

15 augusti: Det tolfte partiet avbryts. För första gången är det Kortjnoj som bjuder remi. Men då har Karpov redan hunnit lämna scenen.

16 augusti: Kortjnoj förnekar att han bjudit remi och förklarar att Schmid måste ha missförstått honom. Däremot, säger utmanaren, bjöd Karpov remi men han brydde sig inte om anbudet eftersom det inte framfördes genom någon av domarna. Schmid ber om ursäkt, varpå Kortjnoj säger att han accepterar Karpovs remianbud!

Samtidigt klagar han hos överdomaren över att Karpov envisas med att framföra sina remianbud direkt till honom och inte via domarna. Hon hotar med att skälla ut Karpov men Schmid övertalar honom att låta bli.

Viktor Baturinskij, när han tillfrågas av journalister om vad som hänt: Fråga inte mig, jag vet ingenting. Schmid ringde och sade att det blev remi...

17 augusti: Före starten av det trettonde partiet meddelar Lothar Schmid att man nått en kompromiss beträffande proceduren för remianbud. Han säger att spelarna kan erbjuda varandra remi direkt "men bara i kväll". Frågan kommer, tror han, att avgöras någon av de närmaste dagarna.

Vladimir Souchar har nu flyttat fram till sjätte bänkraden.

Partiet avbryts i en ställning där Kortjnoj anses ha vinstchanser efter ett löftesrikt kvalitetsoffer.

18 augusti: Kortjnoj begär uppskov med fortsättningen av det trettonde partiet.

19 augusti: Souchar sitter under hela det fjortonde partiet på fjärde bänkraden. Bredvid honom sätter sig två personer som uppges vara Kortjnojs läkare.

Kortjnoj tänker i 20 minuter på världsmästarens trettonde drag. Han kallar också till sig Lothar Schmid och klagar över att Karpov stör hans grubbel genom att skruva sig i sin stol så att den knarrar.

Partiet avbryts i en ställning som verkar vara klart vunnen för Karpov.

20 augusti: Kortjnoj förlorar båda de avbrutna partierna. Karpov leder nu med 3–1.

21 augusti: En jordbävning skakar Baguio City, men inga större skador uppstår. Karpov firar sina segrar med ett privat party.

22 augusti: Efter åtta drag i det femtonde partiet störtar Kortjnoj fram till Lothar Schmid och klagar på nytt över Karpovs knarrande stol. Medan hans klocka går slår sig utmanaren ner i sin vilstol på scenen. Schmid och Filip går fram till Karpov och talar med honom i cirka tio minuter. Världsmästaren fortsätter lugnt att gunga i sin stol. Mitt under samtalet kommer Kortjnoj fram och gör sitt drag, varvid Karpov slutar att gunga. Kortjnoj återvänder genast till vilstolen, där han funderar ut ytterligare några drag.

Partiet tas remi på utmanarens förslag. Remianbudet framförs genom Schmid.

23 augusti: Matchjuryn beslutar under ett två timmar långt sammanträde att tillmötesgå Kortjnojs krav att remianbud får framföras genom domarna såvida ingen av spelarna befinner sig i tidsnöd. Ingen jurymedlem vill svara på frågan om man diskuterat den knarrande stolen.

24 augusti: Tyfonen Elaine slår till mot Luzon och det sextonde partiet kan spelas endast tack vare att man får låna en nödgenerator från den närbelägna John Hayes-basen.

Skyfall under natten har utlöst flera jordskred. Ett av dem passerar endast ett trettiotal meter från The Convention Center. Tre människor dödas. I lågt belägna delar av staden tvingas människor fly undan översvämningar.

När partiet börjar sitter Souchar som vanligt på fjärde bänkraden. Petra Leeuwerik sätter sig bredvid honom.

Under partiet har Kortjnoj ett meningsutbyte med Karpov om den knarrande stolen. Karpov gungar, säger denne, därför att han blir vansinnigt irriterad av reflexerna från Kortjnojs specialslipade glasögon.

Partiet, i vilket Kortjnoj spelar Franskt för första gången, avbryts.

25 augusti: Det sextonde partiet tas remi utan spel sedan Miroslav Filip förmedlat ett remianbud från världsmästaren. Elaine är fortfarande på sitt sämsta humör.

26 augusti: Vid en presskonferens protesterar Petra Leeuwerik i mycket skarpa ordalag mot vad hon anser vara orättvis behandling av utmanaren. Hon kallar Viktor Baturinskij en lögnare och säger att hon planerar att ta upp frågan om Souchar med matchjuryn och med FIDE.

Före starten av det sjuttonde partiet vägrar Kortjnoj sätta sig till spel förrän Souchar avlägsnats från femte bänkraden. Han ger funk-

Från pressrummet – vid brädet Robert Byrne och Michail Tal. Foto: Virgilid Pineda.

tionärerna tio minuter för att ordna saken och tillägger: Annars kan jag göra det själv, med knytnävarna!

Lothar Schmid har startat utmanarens klocka. Så småningom går Souchar sin väg, Karpov kommer ut från sitt vilorum dit han gick när dispyten började och spelet kan komma i gång.

I svår tidsnöd gör Kortjnoj ett grovt fel och förlorar. 4-1.

29 augusti: Utmanaren, enligt uppgift starkt upprörd över förlusten i det sjuttonde partiet, begär uppskov med det artonde partiet. Under natten har han rest till huvudstaden Manila tillsammans med bl a Petra Leeuwerik.

Det schweiziska schackförbundet beklagar i ett telegram till matchjuryn de uttalanden som gjorts av Petra Leeuwerik den 8 och den 26 augusti. I Olten, Schweiz, säger Yves Kraushaar, talesman för förbundet, att fru Leeuwerik inte har rätt att göra politiska uttalanden i förbundets namn. Hon är endast Kortjnojs delegationschef, inte officiell representant för det enligt stadgarna neutrala schackförbundet.

Senare på dagen håller Kortjnoj en presskonferens i Manila. Han hotar bryta VM-matchen om inte Vladimir Souchar bannlyses från spellokalen och om inte en specialslipad spegel sätts upp mellan spelarna och publiken.

Kortjnoj anklagar vidare de filippinska arrangörerna för att vara partiska och hävdar att de sitter fast i den "sovjetiska schackmaskinen". Han vidhåller att Souchar utöver ett hypnotiskt inflytande och säger att han inte kan spela längre eftersom han inte vet vem han spelar mot: Han (Karpov) är inte en schackspelare. Han är en robot som opereras av Souchar...

I en kommentar säger den hårt prövade Campomanes: Fru Leeuwerik säger att jag är prosovjetisk. För henne måste man vara pro-Leeuwerik, annars är man prosovjetisk...

31 augusti: Det artonde partiet skjuts upp ännu en gång på Kortjnojs begäran. Utmanaren har därmed använt samtliga tre uppskovsmöjligheter som enligt reglerna är möjliga under första 24 partierna.

Allvarligt oroad av Kortjnojs uttalanden på presskonferensen har Raymond Keene under natten skickat sina sekundantkollegor Michael Stean och Jasja Murej till Manila. Med sig har de ett kompromissförslag som Keene utarbetat tillsammans med Baturinskij. Kortjnoj accepterar till slut förslaget. Det innebär:

Utmanaren drar tillbaka sitt hot att bryta matchen. Han står inte längre fast vid sitt krav på en specialslipad spegel. Han skall inte längre bära sina specialslipade glasögon.

Souchar skall sitta längst bak i salen tillsammans med övriga medlemmar av Karpovs delegation.

1 september: Kortjnoj återvänder till Baguio City.

2 september: Det artonde partiet påbörjas. Raymond Keene har ersatt Petra Leeuwerik som Kortjnojs delegationschef.

3 september: Det artonde partiet slutar med remi.

4 september: Världsmästaren och utmanaren bevistar ett party som ges till presidentfrun Imelda Marcos ära. Karpov fotograferas på dansgolvet i en öm scen tillsammans med en filippinsk skönhet. Sent på natten vacklar en bekant gestalt hem från festen – Vladimir Souchar..

*

Tapolca

För andra året i följd arrangerades i denna lilla ungerska stad en stark flickjuniorturnering (max. 21 år). Förra året tog Siv Bengtsson en fin fjärdeplats. I årets ännu starkare turnering representerades vi av Margareta Aatolainen som tog 5 poäng på de 13 ronderna och hamnade på en delad niondeplats efter bitvis mycket bra spel. Tyvärr slarvade Margareta bort 1–1,5 poäng mot de tre främsta. Hur som helst börjar Sverige få ett aktat namn österut tack vare våra duktiga flickor.

Slutställning: 1. Klímová, Tjeckoslovakien, 10,5 2. Pogorevici, Rumänien, 10 3. Csonkics, Ungern, 10 4. Brustmann, Polen 9,5, 5. Keller, DDR, 8,5 6. Kovács, Ungern, 8,5 osv. (14 deltagare).

Manhems bokauktion

Nya försäljningsrekord slogs vid Schacksällskapet Manhems bokauktion den 25 maj med köpare från när och fjärran. Totalt såldes för 18.486:—. Av huvudkatalogens 254 nummer såldes 240, hälften av de 14 osålda objekten var tidskriftsårgångar där säljarna kanske satt utropspriserna väl högt. Pristopparna var: Karlsbad 1929 410 kr, TfS 1902 390 kr, Bilguer 1902 370 kr, Bilguer 1916 340 kr, A F Mackenzie: Chess: Its Poetry and its Prose (utg Kingston, Jamaica 1887) 330 kr, Tartakower: Die hypermoderne Schachpartie, Wien 1924, 320 kr, H von Gottschall: Adolf Andersen 280 kr, Kemeri 1937 260 kr, Baturinskij: Schachmatnoe tvortschestvo Botvinnika i tre delar, Moskva 1965–68 260 kr.

En del inropare gjorde säkert fynd – berömda Teplitz-Schönau 1922 klubbades för 230 kr och den sällan eller aldrig skådade Eustace Eighch: Earlier Chess Problems, del I, Auckland 1923 kostade 210 kr.

A B

Skien 1978

Schysslers 2:a

Som i korthet meddelats (sid 176 i förra TfS, där även det pampiga namnet på turneringen kom med – det hoppar vi över nu) delade Harry Schyssler och Lars-Åke Schneider platserna 2–5 med 7 poäng på nio schweizerronder. För Harrys del innebar det antagligen en andra IM-inteckning. Men det spelar ingen roll nu när det på Gausdal och i Eksjö raskt blev en 3:e och 4:e. TfS gratulerar och hoppas att nästa mål ska nås lika galant.

För rapportören som lite befarit de två största schackländerna Sovjetunionen och Jugoslavien har det länge varit ett "måste" att också besöka det tredje – åtminstone ur vårt eget snäva svenska perspektiv. Alltså, hur bär de sig åt, Arnold Eikrem & Co? Vid Oljekusten, alltså.

Jo, för det första ordnar man inte *en* turnering i taget, utan två. Så är det kring jul, påsk och från och med i år även i början på augusti. Då är det lättare att locka de hel och 3/4-proffs som året runt flackar ikring kontinenterna. Ett resande schacksällskap bestående av spelstarka amerikaner börjar sålunda sin europeiska turné i Skien (utt. Sje-en), fortsatte till inbjudningsturneringen på Gausdal och har sedan rapporterats hörbar och synlig i London. Tre GM och åtta IM var annars grädden på moset, förutom en hel radda kända namn.

Sedan fyller man på med rese- och schacksugna av mer amatörmässigt slag. I Norge blir alltid det svenska inslaget markant. Denna gång hade ett drygt 20-tal (av 96) inget emot att slänga ut 200 NKr i "inskud" och ännu mer för uppehälle (det är dyrt i Norge) för att få delta i en både (färg-)stark och välorganiserad turnering.

Ronderna 2–7 avverkades som tre dubbelronder och rapportören som i TfS nr 4–5 för i år fört en debatt med sig själv för och emot dubbelronder och komprimerade turneringar över huvud är skyldig en förklaring (ty han var med... tog hyggliga 5,5 liksom Conny Holst – före bl.a. tre SM-spelare). Jo, den spännande dragserien 30 drag på 1½ timme, därefter 20 drag i timmen gjorde att det hela mer kändes som snabbschack. Belastningen blev riktigt stark bara sex timmar per dag, även om speltiden ofta var längre. Varför inte göra ett experiment i Sverige? Men bara om det är dubbelronder, tycker inte utan fog Christer Niklasson.

Som vanligt mycket säker var Harry Schyssler. Han stod bara sämre en gång – mot blivande segraren Sigurjónsson, sedan Harry envisats med en av sina tvivelaktiga varianter i Pirc. Dess värre slösade Harry krafter på ett damslutspel mot Rantanen, vilket kanske kostade turneringssegern. Merbonden mot Westerinen och ställningsfördelen mot starke israelen Grünfeld i slutronden gav bara två remier. Förutom Schneider gjorde också Roland Ekström en fin insats – även om han själv sade sig vara mer nöjd med poäng än spel.

Tre unga talanger satte extra färg på anrättningen. Både Joel Benjamin, 14, USA, och Johan Hjartansson, vår numera 16-årige isländske vän från förra juniorlägret, tog 6 poäng och blev de enda som lyckades spela ut Pia Cramling, 15. Pia tog 4,5, experimenterade friskt och tog bl.a. en remi som svart mot IM Bouaziz från Tunisien.

Turneringen avgjordes något snöpligt i den 9:e och sista ronden. Heikki Westerinen blev inte väckt i tid på "Sportellet", spelade ändå upp en lovande angreppsställning mot gamle trätobrodern Gudmundar Sigurjónsson. I den oundvikliga tidsnöden satsade Westerinen lite väl friskt och blev matt. Ställningen efter svarts 27:e drag:

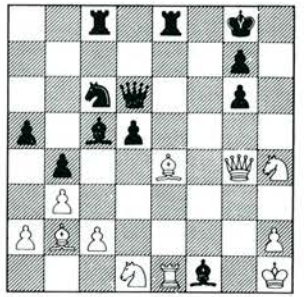

Heikki W har som vit spelat "finskt", dvs. i sicilianskt gjort f2–f4 och dragit tillbaka Sd4 till f3 (Se upp både med honom med Yrjö Rantanen!). De senaste dragen var **26. Lg2×** (S) **e4 La6×f1.**

Är det här vinsten finns? 27. Sf5 ser lovande ut, men slutspelet efter 27. – De6 28. Se7† osv. är bara remi. Westerinen smällde i med **27. L×g6?! T×e1 28. Lh7† Kf8 29. D×c8† Sd8 30. Df5† Df6! 0–1**

Segern och 10 000 norska kronor alltså till Island. Westerinen sågs under hela eftermiddagen demonstera olika vinstvarianter...

Resultat: 1. Sigurjónsson 7½, 2.–5. Harry Schyssler, J. Grünfeld (Israel), L. Øgaard (Norge), Lars-Åke Schneider 7, 6.–9. Roland Ekström, Angantysson (Island), De Firmian (USA), Westerinen 6½ etc.

Gunnar Johansson

Lennart Hansson

Fischeriana

I ett meddelande från VM-matchen i Baguio på Filippinerna läses att skuggan av Bobby Fischer jagar varje drag i uppgörelserna mellan världsmästaren Karpov och utmanaren Kortjnoj. Påståendet är naturligtvis överdrivet men det vittnar om att Bobby Fischer, den geniale spelaren som frivilligt lämnade VM-tronen, alltjämt fångar fantasien trots att det är sex år sedan han försvann från schackarenan.

För Karpov har det självfallet varit ett handikapp att han blev världsmästare utan kamp. Frågan om vem som var världens bäste spelare stod därmed obesvarad. Karpov har träffat Fischer vid några tillfällen men i den mån dessa gällt en eventuell match så har resultatet som känt uteblivit. Det har också talats om matcher mellan Fischer och Mecking respektive Kortjnoj men det har inte blivit mycket mer än spekulationer. Man har försökt att få Fischer att ställa upp i uppvisningsspel och lockat med generösa honorar men utan framgång. För många har Fischer betraktats som förlorad för schacklivet, men något av ett hopp tändes i våras när meddelandet kom om att Fischer spelat några partier mot en computor, partier som han naturligtvis vann som han ville.

Om Fischer återvände till spelet så anser flera amerikanska experter att han åter skulle dominera spelet. Och det är inte helt otänkbart. Man erinrar sig att Fischer mellan 1967–70 praktiskt taget var borta från tävlingsschack efter bråket vid interzonturneringen i Sousse. När han kom tillbaka sopade han undan allt motstånd på vägen till VM-tronen. När Fischer så ställde egna villkor för att försvara VM-titeln blev brytningen med Världsschackförbundet ohjälplig. Det är ett ödets ironi att den nuvarande VM-matchen i stort spelas efter de regler som Fischer förordade. På sovjetisk sida har man föredragit att VM-matcherna spelas med ett fixerat antal partier, men på FIDE:s senaste kongress måste ryssarna backa från denna ståndpunkt.

☆

Uppgifter om Fischers förehavanden dyker då och då upp. Fischer bor i Pasadena i Kalifornien. Här har en religiös sekt som kallas the Worldwide Church of God sitt högkvarter, en sekt som Fischer tillhört sedan 60-talet. Fischer har genom åren, sägs det, skänkt drygt 400.000 kronor till denna sekt men hans relationer till rörelsen tycks vara något ambivalenta, vilket bl a belyses i en artikel i marsnumret av Chess Life & Review och skriven av tidningens chefredaktör Burt Hochberg. Denne berättar att en 90-sidig tidskrift utgavs i slutet av 1977 av en liten grupp tidigare medlemmar som var missnöjda med rörelsen. Ett år tidigare hade Fischer, som tydligen delade gruppens åsikter, ställt upp för en intervju i tidskriften. Några månader senare kom tydligen Fischer på andra tankar och bröt kontakten med tidskriftens medarbetarstab. När tidskriften i slutet av 1977 skulle gå till tryckning gav man Fischer tillfälle att läsa intervjun. Fischer blev rasande när han fick se den och krävde att hans uttalanden skulle avlägsnas. Hur Fischers relationer med rörelsen utvecklats var inte känt när Hochberg skrev sin artikel.

☆

Men ryktbarheten har sina gränser, vilket kan utläsas av följande episod som enligt den jugoslaviska tidningen Politika utspelades för en tid sedan. Fischer befann sig på ett kafé och vid bordet bredvid satt två gäster och spelade schack. Den ene spelaren missade en enkel vinst och då Fischer påvisade misstaget, fick han som svar en vresig kommentar om "hemmagjorda" genier som inte begrep sig på schack.

– Men jag är Bobby Fischer, sa exvärldsmästaren. Spelarna tittade förvånat på Fischer, tittade på varandra, varefter den ene sa ironiskt.

– Vad är det för märkvärdigt med att ni är Bobby Fischer. Jag är Jack Robbins och han heter Ted Kapeljoshnik, men ingen av oss gör något väsen av det.

✻

OSKARSHAMNSTRÄFFEN

7–8/10, 4-mannagrupper, rond 1–2 7/10 med start kl 11.00, rond 3 8/10. Upplysningar Peggy Kettler, Kyrkogårdsgatan 10, 572 00 Oskarshamn, tel. 0491–834 18.

Rekordstarkt i Gausdal

Bara ett par dagar efter tävlingen i Skien följde programenligt Gausdal Chess International 1978 (11–18 augusti). Nästan hela (det välträngade) toppskiktet från Skien hade infunnit sig.

Det kompletterades med ytterligare ett antal högt rankade spelare. Med 46 deltagare, däribland tre stormästare och tio internationella mästare och genomsnittstalet 2376, registrerades turneringen som den hittills starkaste i Norge. IM-norm 5½ poäng av nio ronder klarades av svenskarna Schyssler, Wedberg och Roland Ekström. Schyssler är därmed "helklar" internationell mästare och möjligen också Wedberg.

Slutresultat för de främsta: Grünfeld, Israel, 7, Wibe, Norge, 6½, M. Peturson, Island, Sydov, Polen, Westerinen, Finland, Firmian, USA och Schyssler samtliga 6 poäng. Sigurjonsson, Island, Wedberg, Ekström, Rantanen, Finland, Schneider, Pytel, Polen, Rath, Danmark, samtliga 5½ poäng. Av svenskarna hade vidare Wahlbom och Niklasson 5 poäng, Rörvall 4½, E. Lundin 4. Anmärkningsvärt kanske att stormästaren Balinas, Filippinerna, stannade på 3½ poäng.

Av norrmännen lyckades endast Terje Wibe, som trots förlust mot Grünfeld i sista ronden, blev klar tvåa. Den israelitiske turneringsvinnaren är helt döv och nästan stum. Han presterade genomgående ett mycket starkt spel.

En intressant bekantskap var 14-årige Joel Benjamin från USA. Han tog ju 6 poäng i Skien och 4 i det hårdare fältet i Gausdal. Han kom dock ständigt i tidsnöd, förvånande för en så ung begåvning. Men säkert ett namn att lägga på minnet.

Här ett urval intressanta partier från Gausdal:

Nr 163 PHILIDOR

H. Westerinen – M. Wahlbom

1. e4 e5 2. Sf3 d6 3. d4 e×d4 4. S×d4 g6

Med denna metod har Bent Larsen sökt förbättra utsikterna för svart i den valda öppningen. Uppgiften är svår, vit behåller det friare spelet.

5. c4! Lg7 6. Sc3 Sc6 7. Le3 Sge7 8. h4!

En varningssignal – kort rockad är farligt!

8. – h6 9. Dd2 Se5 10. 0–0–0 S7c6 11. f3 Le6

För att åtminstone kontrollera fältet d5; svarts utvecklingssvårigheter är redan stora.

12. S×e6 f×e6 13. Le2 De7 14. f4 Sf7 15. Lf3 a6

För en motaktion på damflygeln är svart otillräckligt rustad, men vad göra.

16. Dc2 0–0

Likväl! Låt oss avslöja att svarts kung senare tvingas fly och slutligen hamnar på a6.

17. g4 Tab8 18. g5 h5 19. Thf1 Sh8 20. Kb1 b5 21. c×b5 a×b5 22. e5 Sa5 23. Se4 Sc4 24. Sf6† L×f6 25. g×f6 Dh7 26. La7 Ta8

Förtvivlan i ett omöjligt läge.

27. L×a8 T×a8 28. e×d6 c×d6 29. Ld4 Db7 30. Tg1 Kf7

Kungen går verkligen inte frivilligt till a6...

31. Tg5 Da6 32. a3 Dc6 33. Dd3 Kf8

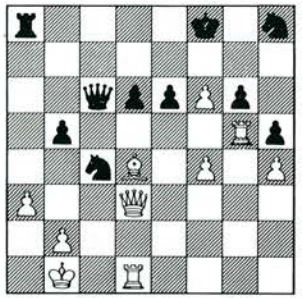

34. T×h5! g×h5 35. Dh7 Sf7 36. Dg7† Ke8 37. Dg8† Kd7 38. D×f7† Kc8 39. D×e6† Kb7 40. f7 Df3 41. Dd7† Ka6 42. f8D! S×a3† 43. Kc1 1–0

Ett publikvänligt parti – som alltid då Westerinen är med som vinnare (eller förlorare). Wahlbom har tidigare prövat samma spelöppning. Var det sista gången nu?

Nr 164 WIENERPARTI

T.Wibe – H. Westerinen

1. e4 e5 2. Sc3 Sf6 3. Lc4 Sc6

Utan förberedelse ger man sig inte gärna in på varianten 3. – S×e4 4. Dh5 Sd6 5. Lb3 Sc6 6. Sb5.

4. d3 Sa5

Teoretikerna redogör mest för 4. – Lb4 och 4. – Lc5. "Möjligt är också 4. – Sa5" (Keres).

5. Lb3 S×b3 6. a×b3 d6

Westerinen utvecklar sig långsamt och passivt i detta parti, och det passar inte riktigt hans stil. Allra minst mot en angreppsspelare av samma kaliber som han själv.

7. f4 e×f4 8. L×f4 Le7 9. Sf3 0–0 10. 0–0 c6 11. h3 d5 12. e5 Se8 13. Dd2 h6(?)

Varför denna utmaning? Några drag senare följer ett inte särskilt anmärkningsvärt löparoffer på h6.

14. Se2 Lf5 15. g4 Lg6 16. Sg3 Dd7 17. Kh2 Sc7 18. Tae1 Se6

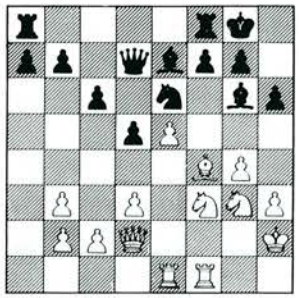

Ganska komiskt. Man nästan hör svarts uppmaning: var så god och offra!

19. L×h6! g×h6 20. D×h6 Sg7 21. Sd4 Tfe8

Det fanns inget försvar.

22. Sh5 L×h5 23. g×h5 Lf8 24. Tg1 f6

Eftersom det hotade T×g7 jämte Tg1.

25. e6 Dc7† 26. Kh1 Te7 27. D×f6 Tae8 28. h6 Kh7 29. Dg6† Kg8 30. h×g7 L×g7 31. Sf5 1–0

Nr 165 SICILIANSKT

Y. Rantanen – W. Morris

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. f4 Sbd7 7. Ld3 g6 8. Sf3 Dc7 9. 0–0 e5 10. a4 Lg7 11. De1 0–0

En ganska känd position efter olika dragomkastningar. Att svarts kungsställning är sårbar visar sig i det följande med önskvärd tydlighet, men så är också Rantanen hyperfarlig i angrepp.

12. f×e5 d×e5 13. Dh4 b6 14. Lh6 Lb7 15. Sg5 Tfe8?

Förlorar direkt, men även efter t.ex. Tae8 16. Tf3 jämte Taf1 och g4 kan man inte se hur svart skall kunna rida ut stormen.

16. L×g7 K×g7

17. S×f7! K×f7 18. D×h7† Ke6 19. T×f6†! K×f6 20. Tf1† Ke6 21. Lc4†! Kd6 22. Td1† Kc6 23. Ld5† Kc5 24. L×b7 1–0

Nr 166 TVÅSPRINGARSPEL

Bernd Stein – Tomas Wedberg

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Sf6 4. Sg5

Ett "stymparedrag" enligt Tarrasch. Att Stein – en stark spelare från Hamburg och mycket teorikunnig – väljer denna "klassiska variant" kan väl bero på egna analyser där allt ingår utom svarts sjätte drag...

4. – Lc5!

Denna intressanta fortsättning från förra århundradet är ännu inte tillräckligt utforskad, menar Pachman.

5. L×f7†

Vi ger oss här inte in på de invecklade varianterna 5. S×f7 L×f2†

5. – Ke7 6. Ld5 De8!

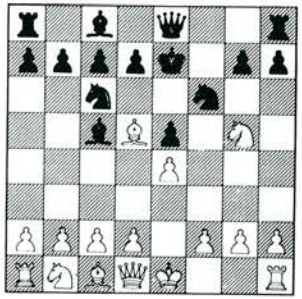

Detta är av allt att döma en förstärkning av Traxler-systemet; teorin har hittills nöjt sig med 6. – Tf8. Till sin häpnad tvingas vit ge upp efter några drag. 7. Lf7 Df8 vore meningslöst.

7. 0–0 d6 8. h3

För att åtminstone hindra Lg4. Läget är förtvivlat.

8. – Dg6 9. d4 S×d5 10. e×d5 S×d4 11. c3 Sc2 0–1

Denna "sensation" inträffade i första ronden!

Nr 167 SPANSKT

Jens Kristiansen – Tom Wedberg

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 f5

Det urgamla Jänisch-systemet, alltjämt aktuellt. Och efter detta parti – ökad popularitet?

4. Sc3 Sd4

Aljechins drag, en rekommendation så god som någon. De komplicerade varianterna efter 5. Lc4 och 5. La4 synes ge svart tillräckliga motchanser.

5. S×e5 Df6 6. Sf3

Nu utför både Keres och Pachman 6. – f×e4 7. S×d4 till fördel för vit. De berömda auktoriteterna lämnar oss emellertid helt i sticket i fråga om den utstuderade fortsättningen i föreliggande parti.

6. – S×**b5(!) 7. S×b5 f×e4**

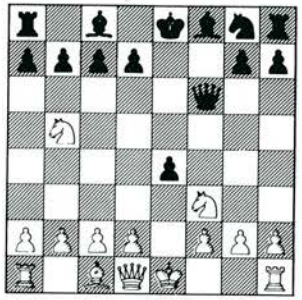

Systemvara är det alltså inte, det luktar hembränt.

8. S×c7† Kd8 9. S×a8 e×f3 10. D×f3 D×f3 11. g×f3 b6 12. S×b6 a×b6 13. d3 Lb7 14. Le3 Kc7 15. Ke2 Se7

De rörliga svarta pjäserna dominerar spelet, det är nästan ogörligt för vit att finna en rimlig fortsättning.

16. c4 Sf5 17. d4 La6! 18. Thc1 d5 19. b3 La3 20. Tc2 Kb7 21. Kd3

Var tror ni vits kung slutligen hamnar – jo, på d7!

21. – Sd6 22. Lc1

Vit kämpar förtvivlat men utsiktslöst.

22. – b×c4† 23. b×c4 S×c4! 24. Ke4 Te8† 25. Kd5 Td8† 26. Ke6 Lf8! 27. Lg5 Te8† 28. Kd5 b5 29. T×c4

Det hotade ju Sb6 matt! Den fria c-bonden fäller nu snabbt utslaget.

29. – b×c4 30. Tb1† Ka7 31. Le3 c3 32. Kc6 La3 33. Tg1 Lb7† 34. Kd7 T×e3 35. f×e3 L×f3 0–1

Erik Lundin

Tävlings- och konferenskalender 1978–1979

1978		
22–24	sept	Skolungdomens SM i Umeå
22	okt	Allsvenskan rond 1
12	nov	Allsvenskan rond 2
3	dec	Allsvenskan rond 3
27/12–4/1		SSF:s och Hallsbergs Internationella juniorturnering
1979		
14	jan	Allsvenskan Rond 4
4	febr	Allsvenskan Rond 5
25	febr	Allsvenskan Rond 6
10–11	mars	Distriktsledarkonferens
18	mars	Allsvenskan Rond 7
5–6	maj	Semifinaler Skolornas Lag-SM
26–27	maj	Riksfinal Skolornas Lag-SM
23–30	juni	Träningsläger för juniorer
1–15	juli	SM-tävlingar i Borås. Kongress 7 juli.

(Kalendern är preliminär och kommer att kompletteras med bl.a. SM för damer/flickor, SM i snabbschack och ev. ytterligare arrangemang).

Tre man delade segern i Täby

Åke Olsson, Ralf Åkesson och Lars Karlsson, där har ni segertrion i den 7:e Täbyturneringen. De hade haft tur sade den populäre prisutdelaren Erik Lundin – han hade själv inte hunnit hem från Gausdal för att göra dem äran stridig!

Visst måste man ha lite tur för att vinna en turnerng av det här slaget. Det räcker inte med **bara** skicklighet när så många starka spelare finns på plats. Ta t.ex. Christer Bergström och Dan Cramling med färsk IM-norm resp. 4:e-plats i SM. Christer förlorade i 5:e ronden mot överraskningen Lennart Apelqvist efter en för hård satsning på vinst medan Dan i 3:e ronden vid flera tillfällen hade lätt vinst mot Åke Olsson i en lustiger Svesjnikovvals.

Det utländska inslaget utgjordes av de två unga danskarna Fleming Neesgård-Madsen som tog 4 p och Klaus Berg som var en halva bättre och som hela tiden låg i toppen och krigade. Ett av turneringens mera spännande partier var den angreppsvillige Klaus Bergs parti mot Lars Karlsson. Lasse har fått motchanser efter en kapsejsad öppning (Berg vit)

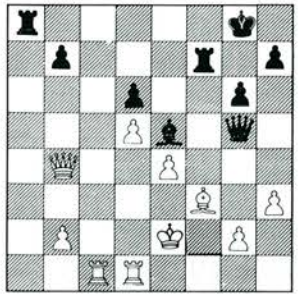

31. – T×f3!? 32. g×f3 Dg2† 33. Kd3 D×f3† 34. Kc2 De2† 35. Kb1 T×a4! 36. Td2! Da6 37. Tc8† Kg7 38. Tc7† Kh6 39. Db3 T×e4 40. T×b7 Te1† 41. Kc2 Lf4 42. Db4 Tf1 43. Tf7 Dc8† 44. Dc3

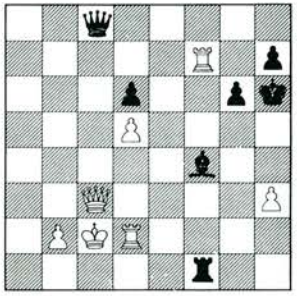

44. – L×d2! 45. D×c8 Tc1† 46. K×d2 T×c8 47. Td7 Kg5 48. T×d6 Kh4 49. Td7 h5 50. d6 g5 51. Th7 Td8 52. Th6 K×h3 53. T×h5† Kg4 54. Th6 Kf5 55. Ke3 Ke5 56. Th5 Kf5 1/2–1/2

Gick tornslutspelet att vinna för vit?

Lika säkert som hösten infaller i samband med Täbyturneringen lika säkert är att Täbys och Stockholms Svedbark gör ett enormt jobb – så gott som helt solo – för att allt ska klaffa. Han är tävlingsledaren som hinner lotta, skriva ut en strid ström resultatlistor rond för rond, ringa och tala om lottningen till dem som vill, som bjuder remi(..) m.m. Nu väntar vi bara på bulletinen med samtliga partier!

Slutställning: 1) Åke Olsson, Wasa 6 (31) 2) Lars Karlsson, Vällingby 6 (29) 3) Ralf Åkesson, Sass 6 (27) 4) Elias Larsson, Vällingby 5½ 5) Dan Cramling, Passanten 5 (33) 6) Thomas Welin, Täby 5 (32) 7) Felix Nordström, Wasa 5 (31½) 8) Christer Bergström, Solna 5 (30) 9) Gunnar Johansson, Borås 5 (30) 10) Lennart Apelqvist, Södra 5 (29½) 11) Bo Aurehl, Wasa 5 (29½) 12) Bengt Lindberg 5 (28½) 13) Christer Hartman, Rockaden 5 (28) 14) Magnus Bergström, Solna 5 (27½) 15) Mats Sjöberg, Rockaden 5 (26) 16) Stellan Samuelsson, Schack-27 5 (25½) 17) Michael Berg, Hässelby 5 (24) 18) Allan Werle, Rockaden 5 (23).

Fyra damer ställde upp i turneringen och bäst lyckades Pia Cramling, Passanten som tog 4 poäng. (87 startande)

Gunnar Johansson

Snabbschack i Göteborg – Bokauktion

SS Manhem inbjuder till snabbschackturnering lördagen den 4 november i Schackspelets Hus, Haga Kyrkogatan 3, Göteborg, med start kl. 09.30, personlig anmälan i spellokalen 09.00. 30 minuter per parti med tidshandikapp enligt Tusenmanna, 7 ronder Schweizersystem. **Startavgift** kr. 50:— till SS Manhems pg 422 822-7 senast den 27 oktober. Första pris **Kr 1.000:—,** därefter i fallande skala beroende på antalet anmälningar. Ange klasstillhörighet på talongen. **Upplysningar** Krister Berg, Rambergsvägen 15 e, 417 13 Göteborg, tel. 031/23 63 49.

Omedelbart efter turneringens slut startar SS Manhems höstauktion på antikvarisk schacklitteratur med start ca kl 16.45.

Ralf Åkesson och Lars Karlsson bevakade sina tätplaceringar i Täbyturneringens sista rond – deras möte slutade remi efter 7 drag och 5 minuters spel! Här en bild från analysrummet. Foto: Hans Svedbark.

Promenadseger för Bent Larsen i Esbjerg

Den tredje "Vesterhavsturneringen" i Esbjerg blev den starkaste i Danmark sedan den nu snart legendariska turneringen 1965 då Gligoric segrade före Suetin, Tajmanov, Larsen, Hort, Dückstein etc.

Årets turnering, mest välbesatt inte bara i Danmark utan även i skandinavien, toppades av IGM Larsen, Sigurjonsson, Westerinen och Forintos jämte IM Lars-Åke Schneider, Mestel och Øgaard. Dessutom 9 starka danska spelare på jakt efter intecknings.

Bent Larsen, turneringens storfavorit, startade med segrar i de sex första ronderna, en följande remi mot Sigurjonsson och en förlust mot Mestel kunde inte inverka på turneringens slutresultat. Som Forintos uttryckte det – det var från början en kamp om andraplatsen för de övriga.

☆

Förutom huvudturneringen hade arrangerats en B-grupp (vinnare Per Knudsen) och ett stort antal mästar- och olika klassgrupper, i allt en schackfestival av ungefär samma omfattning som ett svenskt SM.

☆

På partiavdelningen återfinns ett antal partier från huvudturneringen hämtade från arrangörernas turneringsbulletin "Wild-West News" – en utgåva som måste göra andra bulletinredaktörer gröna av avund. Men det var många om jobbet – ett efterföljansvärt exempel. En extra ros bör utdelas till Finn Larsen, Brian Isaksen och Niels Ejnar Nielsen.

☆

Turneringarna hade möjliggjorts genom ett stort antal sponsorer med Tjaereborg Resebyrå i spetsen.

☆

Här resultatet från huvudturneringen:

Larsen 11, Sigurjonsson 9, Westerinen 8, Mestel 7 ½, Forintos 7, Sloth 7, Brink-Claussen 6½, Rath 6, Øgaard 6, Schneider 5½, Rødgaard 5, Fries Nielsen 5, Høi 4, Kristiansen 3 ½.

Distriktsnytt

JÄMTLAND

DM 1978 (16 delt., 9 ronder Monrad) 1) Lennart Burman 8½ poäng (44), 2) Sven Olof Andersson 7½ (44½), 3) Kurt Hanning 7 (45½), 4) Bengt Mattsson 5½ (46½), 5) Henry Blomkvist 5 (44½), 6) Ragnar Nordin 5 (44), 7) Conny Larsson 5 (40), 8) Jan van der Maaten 5 (32½), osv. Detta var Burmans tionde DM-titel. Endast veteranen Gösta Berg har uppnått lika många. Erik Arnlind god 3:a med 5 jämtländska DM-tecken. **DM 1978 Juniorer Grupp A** (5 delt.) 1) Göran Wärdell 4 poäng, 2) Nils-Erik Thomasson 3, 3) Erik Söderberg 2, 4) Stefan Wikén 1, 5) Thomas Wikander 0. **Grupp B** (8 delt.) 1) Björn Forsberg 7 poäng, 2) Roger Wikén 5½. **Blixt-DM 1978:** 3 omgångar har spelats, varav de 2 bästa resultaten räknats enligt poängskalan: seger=20 poäng, andraplats 18, tredjeplats 17 osv. 1) Lennart Burman 38 poäng, 2) Hilding Svedberg 37, 3) Sven-Olof Andersson 36, 4) Henry Blomkvist 35, 5) Christer Mäki 35 osv. **Blixt-DM 1978 Juniorer** 1) Göran Wärdell, 2) Nils-Erik, Thomasson, 3) Roger Wikén osv. **Jämtcupen 1978:** 30-minutersspartier med tidshandikapp (18 deltagare) 1) Lennart Burman, 2) Kurt Hanning, 3) Hilding Svedberg, 4) Magnus Nordling osv. **Jämtcupen 1978 Juniorer** 1) Göran Wärdell, 2) Erik Söderberg, 3) Patrik Sjölund osv.

SMÅLAND

Lag-DM Stora DM: 1. Hultsfred SK 2. Eksjö SK. **Lilla DM:** 1. Huskvarna Allm. SK lag 2 2. Hultsfred SK lag 2. **Juniorer:** 1. Hultsfred SK 2. Njudungs SK. **Ungdom:** 1. Eksjö SK 2. Nässjö SK. **Knattar:** 1. Hultsfred SK 2. Njudungs SK. **Skol-DM klass A:** 1. Stålhagsskolan, Hultsfred, **klass B:** 1. Prästängsskolan, Eksjö 2. Albäcksskolan, Hultsfred, **klass C:** 1. Lindblomskolan, Hultsfred 2. Svartåskolan, Aneby.

Individuella tävlingar

Senior DM: 1. Helge Wademark, Hultsfred SK, 2. Lennart Ljungskvist, Jönköping SK. **Junior DM:** 1. Håkan Frisén, Hultsfred SK, 2. Alf Karlsson, Hultsfred SK. **Ungdoms DM:** 1. Jörgen Karlsson, Västervik ASK, 2. Jonas Larsson, Njudungs SK. **Knatte DM:** 1. Johan Erlandsson, Hultsfred SK, 2. Jonas Renshult, Sävsjö SK. **Flick DM:** 1. Anette Samuelsson, Sävsjö SK, 2. Anna-Lena Karlsson, Västervik ASK.

Rankinglista 1/8–78

1. Ulf Andersson, 2. Axel Ornstein, 3. Lars-Åke Schneider, 4. Konstanty Kaiszauri, 5. Harry Schyssler, 6. Tom Wedberg, 7. Christer Niklasson, 8. Börje Jansson, 9. Jaan Eslon, 10. Nils Gustaf Renman, 11. Magnus Wahlbom, 12. Lars Karlsson, 13. Erik Lundin, 14. Bengt Hammar, 15. Bo Bengtsson, 16. Per Inge Helmertz, 17. Dan Cramling, 18. Roland Ekström, 19. Kjell Krantz, 20. Carl-Magnus Björk, 21. Bengt Svensson, 22. Dan Hansson, 23. Göran Rörvall, 24. Ove Kinnmark, 25. Lars-Erik Pettersson, 26–35. utan specificerad ordning: Christer Bergström, Ulf Elfvin, Stefan Ivarsson, Rolf Lekander, Jan-Olov Lind, Jan Runnby, Matti Svenn, Taisto Varjomaa, Anders Wirgren, Peter Östberg.

Bengt Hammar

*

Dyra schackspel m m

The Chess Centre vid Harcourt Street i London har ett stort urval av mer eller mindre originella schackspel till skyhöga priser. Vad sägs om ett ganska enkelt spel av glas för £ 95 eller ett konventionellt med något större träpjäser än vanligt för £ 14.50?

☆

Något högre pris vill juvelerarfirman James Hardy & Co vid Brompton Road 235 ha för ett spel av gediget guld. Spelet, som för säkerhets skull förvaras i bankfack, uppges väga 5.000 gram och betingar ett pris av £ 32 000. Eftersom guldpriset f.n. är ca 30 000 kr per kg, blir det ju en liten hacka på konstens altare också.

☆

Varuhuset Selfridge's har en stor fin bokvåning, Signaturen studsade när han i schackhyllan fann boktiteln "New ideas in chess" med Larry Evans som författare. Vad säger därom Reti i sin himmel?

E.Å.

*

7:e VARAMORONDEN

72 deltagare spelade 10 ronder Monrad med tidshandicap.

Resultat: 1. Harry Schyssler, 9½ p, 2–3. Curt Gruvaeus, Lennart Ljungqvist 8, 4. Henryk Dolata, 7½, 5–9. Johnny Becker, Bengt-Ola Isetoft, Lennart Roxendal, Håkan Wester, Jörgen Alfvén 7.

PARTIER

VM

12:e matchpartiet

Öppet spanskt igen men denna gång väljer Karpov Moskvaangreppet med 9. De2. Kortjnoj är väl rustad, han – eller någon av de teorisprängda sekundanterna Keene & Stean – har funnit en än snabbare utjämning än Folke Ekströms 12.– Dd7. Slutspelet som tar vid direkt efter öppningen håller svart, men inte helt utan besvär.

Nr 168 SPANSKT

Karpov – Kortjnoj

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0–0 S×e4 6. d4 b5 7. Lb3 d5 8. d×e5 Le6 9. De2 Le7 10. Td1 0–0 11. c4 b×c4 12. L×c4 Lc5 13. Le3 L×e3 14. D×e3 Db8 15. Lb3 Sa5 16. Se1

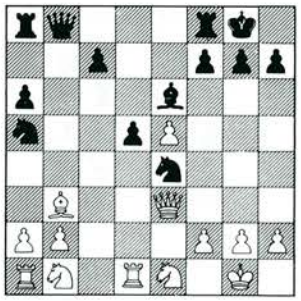

Det kan inte ha undgått TfS-läsarna att vi alltsom oftast ifrågasätter begreppet "teori" i schack och vad det står för. Det borde ju heta praktik. Titta på diagrammet, kära läsare, vad gör du. Kanske du själv hittar en TN? Som en liten hjälp kan sägas att det i böckerna står att 16. Se1 ger vit fördel som i partiet Hübner – Demarre, Dresden 1969: 16.– S×b3 17. a×b3 Db6 18. D×b6 a×b6 19. b4! (Idén med 16. Se1 var förstås att fånga Se4) f6 20. f3 Sg5 21. e×f6 g×f6 22. Sc3 och vit vann lätt.

Hübner på raska kliv på väg till stormästartiteln mot fransmannen Demarre som trots eller kanske på grund av sina 3–0 mot svenskar (hrr Lekander, Johansson och Wahlbom i kronologisk ordning 1968-9) inte är någon större spelare. Som Larsen skrev i Skakbladet nyligen, hade man mer trott på nyheten om Demarre hade slagit Hübner med den.

16.– Db6!

Naturligtvis. Det såg säkert spelarna efter partiet den gången för nio år sedan. Löparen springer ju inte bort pga Sc4 och Se4 når c5 innan b4 kommer.

17. D×b6 c×b6 18. f3 S×b3 19. a×b3 Sc5 20. b4 Sd7 21. Sd3 g5? 22. Sc3 Tfc8 23. Sf2 d4 24. Se2. d3 25. S×d3 Lc4 26. Sg3 L×d3 27. T×d3 S×e5 28. Td5 Sg6 29. T×g5 Tc2 30. b3 Tb2 31. Sf5 T×b3 32. h4 Kf8 33. h5 Se7 34. S×e7 K×e7 35. Te1† Kf8 36. Te4 a5 37. Teg4 Ke7 38. b×a5 T×a5 39. h6 T×g5 40. T×g5 b5 41. Tg7 Tb1† 42. Kh2 Td1 43. T×h7 Td8 44. Tg7 Th8 (förseglingsdrag) 1/2–1/2

13:e matchpartiet

Efter den ytterst knapphändiga information som gavs i sovjetiska massmedia om Kortjnojs matcher i kandidatturneringen mot Petrosjan, Polugajevskij och Spasskij var det inte med någon större förhoppning vi sprättade upp vår "64" i mitten på juli. Men si – där fanns vår (och Karpovs) favorit på plats. Michail Tal, den spirituelle och ordflödande, ett glatt återseende.

Kanske man den här gången kan märka en viss tendens hos Tal att ta parti för Karpov, men under formuleringarna kan man lätt urskilja den objektive skärskådaren. Lite senare i matchen bestods till och Kortjnoj med ett utropstecken (38.– Kc7 i 16 mp). Men då hade matchen svängt och det var enklare att vara generös. Men nu till saken! VÄNDPUNKTEN och Michail Tal.

Nr 169 DAMGAMBIT

Kortjnoj – Karpov

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. Sf3 d5 4. d4 Le7 5. Lg5 h6 6. Lh4 0–0 7. Tc1

En avvikelse från 1 mp där 7. e3 spelades.

7. – b6 8. L×f6 L×f6 9. c×d5 e×d5 10. g3

Dragföljden med avbyten på f6 och d5 och fianchettering av löparen används av stormästare Oscar Panno som är i Baguio som korrespondent och som en av utmanarens medhjälpare. Vi gör uppmärksam på att en sådan partianläggning lovar vit lite i utbyte, vilket också Karpov demonstrerar.

10.– c6 11. Lg2 Lf5

Den mest lyckade pjäsuppställningen: löparen på f5, damen på d6, övriga pjäser allt efter omständighet.

12. 0–0 Dd6 13. e3 Sd7 14. Se1 Tfe8 15. Sd3

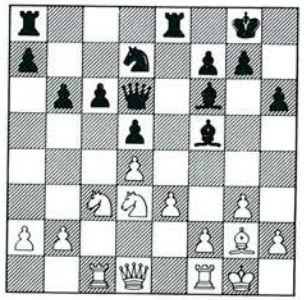

15.– g6

Heller inte dåligt, men också det aktiva 15.– h5 var möjligt. Världsmästaren provocerar g-bonden att rycka fram, då han anser att försvagningen av vits kungsflygel kan bli kännbar. Han fick rätt, men hur mycket måste inte genomlidas innan dess...

16. Sf4 Lg7 17. g4

Något annat aktivt spel för vit stod inte att finna.

17.– Le6 18. h3 Sf8 19. S×e6

Svarts löpare stod redo att göra reträtt och ge plats åt springaren.

19.– S×e6 20. Dd3 Tad8

Här hade det nog varit idé att spela lite mer beslutsamt, nämligen 20.– De7. Damen kan vid tillfälle landa på h4 och där utöva ett obehagligt tryck mot vits kungsflygel. Dessutom skulle det undergrävande f7–f5 hamna på dagordningen.

21. Tc2 Sc7 22. Sa4 Dd7 23. b3 Te6

Ett beslut som det är svårt att hålla med om. Tornet är på väg till d6 men där blir det passivt placerat. Dessutom tar svart bort hotet mot fältet b4. 23.– Sb5 hade varit att föredraga.

24. Sc3 Td6 25. b4 Lf8 26. Se2 b5

Det latenta hotet b4–b5 är nog så obehagligt för svart. Men också nu är kontrollen över c5 viktigare än över c4.

27. Db3

Vit förbereder framstöten a2–a4 och frigör samtidigt fältet d3 för springaren. Därifrån kan den vara aktiv i olika ritningar.

27.– Sa8 28. a4 b×a4

Helt och hållet passivt skulle 28.– a6 29. a5 vara. Svarts ställning är för övrigt farlig nu också.

29. D×a4 Sb6 30. Db3 Tb8 31. Sf4 Sc4 32. Da4 f5

Trogen sin taktik strävar Karpov efter att skärpa spelet före tidskontrollen. Nu ser detta emellertid farligt ut, eftersom också svarts kungsflygel är sårbar. Ett tänkbart alternativ var 32.– Tb5 för att så fort som möjligt genomföra a7–a5.

33. g×f5 D×f5 34. D×a7 T×b4 35. Ta2

Hotar 36. Dc7 med torninträngning. Världsmästaren är tvungen att helt och hållet lägga sig på försvar.

35.– Dc8 36. Tc1 Tb7 37. Da4

Starkare var 37. Da6!, och det är inte lätt för svart att befria sig från bindningen.

37.– Tf7 38. T×c4

Nu väl den enda möjligheten att bibehålla initiativet. Det är uppenbart att vit än så länge inget riskerar med bonde för kvalitén.

38.– d×c4 39. D×c4 Df5 40. Sd3 Lg7

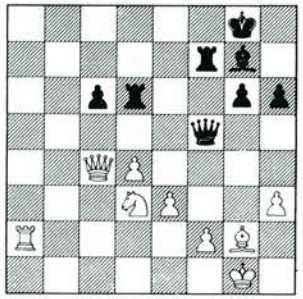

Här avbröts partiet. Om än laddad så är den ganska så obehaglig för svart. Utmanaren tänkte 40 min på förseglingsdraget och stannande för det mest naturliga.

41. Ta7

Också 41. Sb4 och 41. f4 skulle gett svart stora problem.

41.– Tdf6

Slutspelet efter 41.– De6 42. D×e6 T×e6 43. Ta6 är mycket farligt. Svart söker därför motspel.

42. T×f7

Intressant är 42. Tb7 med fällan 42.– Kh7 43. e4. Men med 42.– Lf8 43. T×f7 T×f7 44. Se5 D×f2† 45. Kh1 Ld6 46. S×f7 D×f7 47. D×c6 Dc7! skulle svart fått till stånd dambyte och ett olikfärgat löparslutspel som är remi.

42.– T×f7 43. d5

Jag tror att svarts uppgift varit svårare i fall av det enda slaget på c6.

43.– Le5

Från detta fält håller löparen vakt över c7 och sneglar mot kungsflygeln. Varianten 44. D×c6 D×d3 45. De8† Tf8 46. D×e5 Dd1† är inte svart rädd för.

44. d×c6 Kg7 45. Le4

Av allt att döma har Kortjnoj i sina analyser förbisett den smarta omgrupperingen av svarts pjäser. Det är annars svårt att förklara varför han på sitt 45:e drag slösade bort mer än hälften av sin återstående tidsbudget. Det är uppenbart att vit kan räkna på framgång endast om han avancerar med sina centrumbönder. Varianten 45. f4 Lc7 46. e4 Da5! 47. Dd4† Kh7 48. e5 h5 för emellertid till en ställning som inte vit kan förstärka.

Inte heller 45. e4 Dh5 med daminträngning på e2 var särskilt skräckinjagande för svart. Kortjnoj beslutar sig för att med hjälp av neutrala drag nå tidskontrollen efter 56 drag för att sedan börja leta efter en väg att förstärka ställningen. Det lyckas han bara med till hälften.

45.– Dg5† 46. Kf1 Ld6 47. Ld5 Te7 48. Lf3 h5

Säkrar g4 för alla eventualiteter och kungen kan därmed känna sig lite friare.

49. Ld1 Df5 50. Ke2 Te4 51. Dc3† Df6 52. Db3 Df5

Detta drag tänkte Karpov 40 min på. Svart fattar beslutet att spela på vinst om tillfälle bjuds. Remi finns visserligen än så länge för vit med 53. Dc3†, men Kortjnoj gör i tidsnöden fyra andra drag med damen. Det sista visar sig ödesdigert. Det ska sägas att det inte skulle varit lätt för vit att spela efter h3-bondens fall.

53. Db7† Te7 54. Db2† Kh7 55. Dd4 Lc7

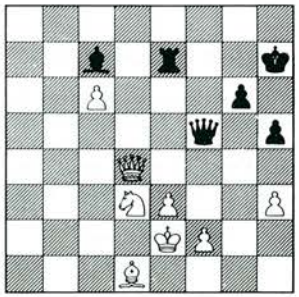

56. Dh4? Te4

Fällan smäller igen... För att rädda damen måste vit försvaga fältet e3 på avgörande sätt.

57. f4 Lb6 58. Lc2

Tillåter en elegant avslutning. Också efter 58. Se5 T×e3† 59. Kd2 De6 skulle svart vunnit i få drag.

58.– T×e3† 59. Kd2 Da5† 60. Kd1 Da1† 61. Kd2 Te4 0–1

Kommentarer av Tal i "64" översatta för TfS av Gunnar Johansson

14:e matchpartiet

3–1 till Karpov efter en fruktansvärd nedsabling av Kortjnojs variant i öppet spanskt. Från öppningen rätt in i ett slutspel där svart helt saknar motspel. Vid ett tillfälle fanns kanske något som liknande remichanser, men Kortjnoj låter i stället Karpov offra kvalité och så småningom vinna elegant.

Avbrotten både i det 13:e och 14:e partiet spelas samma dag, söndagen den 20 juli. Kortjnoj hade begärt time-out för att bättre kunna analysera det 13:e partiet...

Två vinster på samma dag är rekord i VM-sammanhang. I stället för ett möjligt 2–1 till utmanaren står det nu plötsligt 3–1 till titelhållaren.

Nr 170 SPANSKT

Karpov – Kortjnoj

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0–0 S×e4 6. d4 b5 7. Lb3 d5 8. d×e5 Le6 9. c3 Lc5 10. Sbd2 0–0 11. Lc2 Lf5 12. Sb3 Lg4 13. h3

13.– Lh5

"Efter en lutare på en halvtimme beslutar sig Kortjnoj för att avstå från de stora, som det verkar, för vit fördelaktiga förvecklingarna efter 13.– L×f3" (Tal). Efter 14. g×f3 S×f2 får man förmoda.

14. g4 Lg6

Denna ställning bedöms som oklar i Encyklopedin. Den har med andra ord inte spelats förut.

15. L×e4! d×e4 16. S×c5 e×f3 17. Lf4 D×d1 18. Ta×d1 Sd8 19. Td7 Se6 S×e6 f×e6 21. Le3 Tac8

Tornbytet 21.– Tf7 22. Tfd1 osv. är snarare till vits fördel.

22. Tfd1 Le4 23. Lc5 Tfe8 24. T7d4 Ld5 25 b3 a5! 26. Kh2 Ta8 27. Kg3

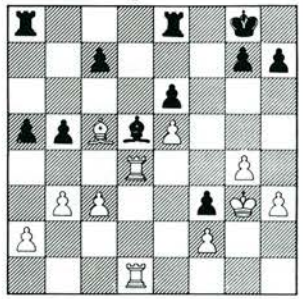

27.– Ta6?

"Konsekventare var dock 27.– a4, även om 28. c4 b×c4 29. b×c4 Lc6 30. Lb4 skulle avskära svart från allt motspel" (Tal). Ja, men går det att vinna för vit?

28. h4 Tc6 (?) 29. T×d5! e×d5 30. T×d5

Kvalité för bonde med en andra (och tredje...) i utsikt – ett vanligt tema numera. Se bl.a. förra partiet... Slutfasen visar hur hjälplösa två torn kan vara utan linjer och möjligheter att samverka mot någon svaghet.

30.– Tce6 31. Ld4 c6 32. Tc5 Tf8 33. a4 b×a4 34. b×a4 g6 35. T×a5 Tee8 36. Ta7 Tf7 37. Ta6 Tc7 38. Lc5! Tcc8 39. Ld6 Ta8 40. T×c6 T×a4 41. K×f3 h5 42. g×h5 (förseglingsdrag) **g×h5 43. c4 Ta2 44. Tb6 Kf7 45. c5 Ta4 46. c6 Ke6 47. c7 Kd7 48. Tb8 Tc8**

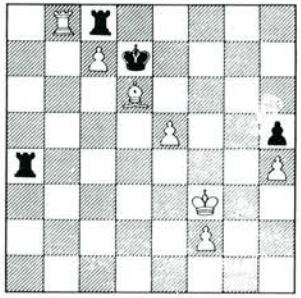

49. Ke3(!) T×h4 50. e6†! 1–0

Draget innan hade detta varit att nästan sätta borta sig: 49. e6†? K×e6 50. T×c8 K×d6 med slutspel g+h. Nu däremot – när svarts torn står på h4 – finns det nätta 50.– K×e6 51. Lg3! Eller 50.– K×d6 51. T×c8 Tc4 52. Td8† K×c7 53. e7.

Anm. för TfS av Gunnar Johansson

15:e matchpartiet

Kortjnoj tar inte time-out utan spelar igen på tisdagen, två dagar efter den svartaste helgen i sin karriär. Det blir katalanskt och Karpov offrar bonde för tornlinje och pjässpel. Kortjnoj ger tillbaka den nästan genast med solklar remi som följd. Man kan förstå att han i diagramställningen inte vill klamra sig fast vid bonden och spela 15. 0–0 som besvaras med 15.– Tb4, samma näst-intill damfångst som i föregående parti.

Nr 171 KATALANSKT

Kortjnoj – Karpov

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. Sf3 d5 4. d4 Le7 5. g3 0–0 6. Lg2 d×c4 7. Se5 Sc6!? 8. L×c6 b×c6 9. S×c6 De8 10. S×e7† D×e7 11. Da4 c5 12. D×c4 c×d4 13. D×d4 e5 14. Dh4 Tb8

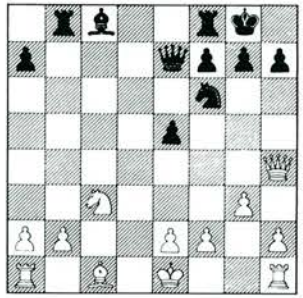

15. Lg5 T×b2 16. 0–0 De6 17. L×f6 D×f6 18. D×f6 g×f6 19. Tab1 T×b1 20. T×b1 Le6 21. f3 Tc8 22. Tc1 Tb8 23. Tc2 Tc8 24. Kf2 L×a2 25. T×a2 1/2–1/2

16:e matchpartiet

Efter sex öppna spanjorer kommer det alla har väntat på länge nu – franskt. Karpov är trogen den Tarrasch-variant han använde sig av sju gånger mot Kortjnoj 1974 – remi i samtliga. Nu testar han dock 5. Lb5†, vilket är samma lilla överraskning som Kortjnojs 6.– De7. Lojt spel av Karpov som t.o.m. kommer sämre när han glömmer att bjuda remi i ett urvattnat dubbelt tornslutspel.

Nr 172 FRANSKT

Karpov–Kortjnoj

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 c5 4. e×d5 e×d5 5. Lb5† Ld7 6. De2† De7 7. L×d7† S×d7 8. d×c5 S×c5 9. Sb3 D×e2† 10. S×e2 S×b3 11. a×b3 Lc5 12. Ld2 Se7 13. Sf4 0–0 14. 0–0 Tfd8 15. Sd3 Lb6 16. c3 f6 17. Tfd1 Kf7 18. Kf1 Sf5 19. Le1 Se7 20. Sb4 Td7 21. Td3 Tad8 22. Tad1 Ke6 23. Ld2 Sc6 24. S×c6 b×c6 25. b4 Kf7 26. Le3 L×e3 27. T×e3 Tb8 28. Te2 Tb5 29. Ta1 Tdb7 30. Td2 Ke6 31. Ta6 T5b6 32. Ta2 Kd6 33. Ke2 Te7† 34. Kd3 a6 35. Td1 Kc7 36. Taa1 Kd8 37. f3 Te5 38. Kd4 Kc7 39. Te1 Kd6 40. f4 T×e1 41. T×e1 a5 42. b×a5 T×b2 (förseglingsdrag) 1/2–1/2

17:e matchpartiet

Samma variant som det 7:e partiet och alltså åter Karpov i hasardspelarens ovana roll. Kortjnoj spelar starkt, ger tillbaka bonden och river åt sig initiativet. På något underligt sätt lyckas ändå Karpov hålla ihop sina utspridda pjäser. Kortjnoj har remi när han vill, men för 3:e gången i matchen gör han en hemsk groda i tidsnöd. Det blir en snygg tredragare som kommer att spridas vida kring – det enda minnet av matchen om låt säga 100 år?

4–1 till Karpov, tre vinster inom loppet av en vecka – en närmast brutal vändning. 1974 satte också Kortjnoj bort sig i det 17:e partiet, vilket den gången betydde 3–0 till Karpov.

Nr 173 NIMZOINDISKT

Kortjnoj – Karpov

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. d4 Lb4 4. e3 0–0 5. Ld3 c5 6. d5!? b5? 7. d×e6 f×e6 8. c×b5 a6!? 9. Sge2 d5 10. 0–0 e5

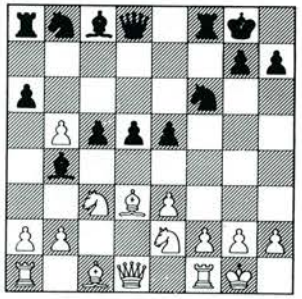

11. a3 a×b5 12. L×b5 L×c3 13. b×c3! La6 14. Tb1 Dd6 15. c4 d4 16. Sg3

Inte 16. f4 d3! 17. f×e5 d×e2 18. D×d6 e×f1D† 19. K×f1 Se8†! (Tal).

16.– Sc6 17. a4 Sa5 18. Dd3 De6 19. e×d4 c×d4 20. c5! Tfc8 21. f4 T×c5 22. L×a6

Bättre enl. Tal 22. f×e5 T×e5 23. Lf4! "med ett klart initiativ".

22.– D×a6 23. D×a6 T×a6 24. La3 Td5 25. Sf5 Kf7 26. f×e5 T×e5 27. Tb5 Sc4! 28. Tb7† Ke6 29. S×d4† Kd5 30. Sf3

Ett som det verkar riskfritt försök att spela på vinst, alla svarta bönder försvinner ju. Men bara som det verkar...

30.– S×a3 31. S×e5 K×e5 32. Te7† Kd4 33. T×g7 Sc4 34. Tf4† Se4 35. Td7† Ke3 36. Tf3† Ke2 37. T×h7 Scd2! 38. Ta3 Tc6 38. Ta3 Tc6 !39. Ta1??

Vit skulle garderat matten med 39. g3/4.

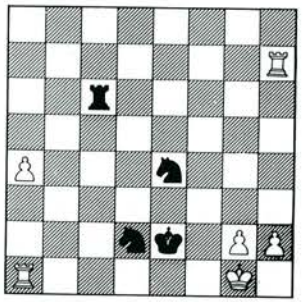

39.– Sf3†! 0–1

Anm. för TfS av Gunnar Johansson

18:e matchpartiet

Detta parti spelades först 2–3 september, en vecka efter det föregående. Kortjnoj begärde först time-out, hotade sedan att lämna valplatsen om inte den envetet stirrande parapsykologen Zoukhar (Så återges hans namn av AP, kanske han heter Sucharj, vilket förresten betyder "skorpa") satte sig längre bak i åskådarutrymmet. Det gick man med på på sovjetisk sida, men först sedan Kortjnoj lovat att inte använda sina spegelglasögon.

Kortjnoj känner sig tydligen lite osäker på franskt som remivapen och väljer sitt tredje försvar mot 1. e4 i matchen, jugoslaviskt. Ingen överraskning direkt, eftersom Keene är specialist på just denna öppning. Ändå är det Karpov som kommer med ett nytt drag, 8. Dd3, som bl.a. tar bort svarts ev. b7–b5. Vit behåller en liten fördel partiet igenom, men Kortjnoj försvarar sig energiskt och klarar remi.

Nr 174 PIRC

Karpov – Kortjnoj

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Sf3 Lg7 5. Le2 0–0 6. 0–0 Lg4 7. Le3 Sc6 8. Dd3 e5 9. d5 Sb4 10. Dd2 a5 11. h3 Ld7 12. Lg5 De8 13. Sh2 Kh8 14. a3 Sa6 15. Lh6 L×h6 16. D×h6 Sg8 17. De3 f5 18. e×f5 L×f5 19. Tac1 Sf6 20. g4 Ld7 21. f4 e×f4 22. D×f4 Sc5 23. Tce1 Sfe4 24. De3 De5 25. S×e4 S×e4 26. Lf3 Sg5 27. D×e5 d×e5 28. Lg2 T×f1† 29. S×f1 Te8 30. Sd2 a4 31. Te3 Kg7 32. Kf2 Te7 33. c4 b6 34. Tc3 h5 35. Kg3 h×g4 36. h×g4 Le8 37. c5 b×c5 38. Se4 S×e4† 39. L×e4 Kf6 40. T×c5 Kg5

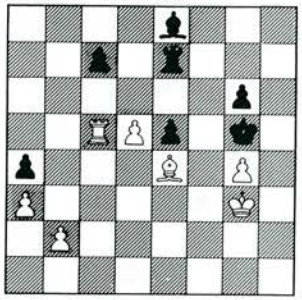

41. Ld3 Tf7 42. Le2 Th7 43. Lf3 Tf7 44. Tc4 Th7 45. Tb4 Te7 46. Kf2 Ld7 47. Kg3 Le8 48. Kf2 Ld7 49. Ke3 e4 50. L×e4 K×g4 51. Kf2 Kg5 52. Lc2 Te5 53. L×a4 L×a4 54. T×a4 T×d5 55. Ke3 Tb5 56. b4 Te5† 57. Kd4 Kf4 58. Ta8 g5 59. Tc8 Te4† 60. Kd5 Te5† 61. Kc6 g4 62. T×c7 g3 63. Kb6 g2 64. Tc1 Kf3 1/2–1/2

*

ESBJERG 1978

Nr 175 DAMGAMBIT

Bent Larsen – **Lars-Åke Schneider**

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. Sf3 d5 4. d4 c6 5. c×d5 e×d5 6. Lg5 Le7 7. e3 Lf5 8. Ld3 L×d3 9. L×f6 L×f6 10. D×d3 Sd7 11. 0–0–0 0–0 12. h4 b5 13. Kb1 Da5 14. Df5 Tfd8 15. h5 Tac8 16. Tc1 Da6 17. Se2 c5 18. Sf4 c×d4 19. T×c8 D×c8 20. S×d5 d×e3 21. h6 Dc4 22. h×g7 L×g7 23. S×e3 Db4 24. D×h7† Kf8 25. Dc2 Sb6 26. a3 Df4 27. Sf5 Lf6 28. Dc5† Kg8 29. Sh6† Kg7 30. Df5 D×f5 31. S×f5† Kg8 32. Th6 Sd5 33. g4 Te8 34. g5 Lh8 35. Td6 Sb6 36. Sh6† Kf8 37. Sd4 Te5 38. Td8† Te8 39. T×e8† K×e8 40. S×b5 Sc4 41. b3 Sd2† 42. Kc2 Se4 43. f4 a5 44. Kd3 1–0

Nr 176 FLANKSPEL

Jens Ove Fries Nielsen – **Ulrik Rath**

1. Sf3 Sf6 2. c4 g6 3. b3 Lg7 4. Lb2 d6 5. e3 e5 6. Le2 0–0 7. 0–0 Te8 8. Sc3 Sbd7 9. Tc1 Sf8 10. b4 a6 11. d3 c6 12. Db3 Lg4 13. Tfd1 h6 14. a4 S8d7 15. h3 Le6 16. a5 g5 17. Se4 De7 18. S×f6† S×f6 19. d4 e4 20. Sh2 d5 21. La3 Lf8 22. Sf1 d×c4 23. L×c4 L×c4 24. D×c4 De6 25. Dc2 Sd5 26. Tb1 f5 27. Sd2 Tad8 28. Te1 Td7 29. Tb3 Tg7 30. f3 Ld6 31. f×e4 f×e4 32. Sc4

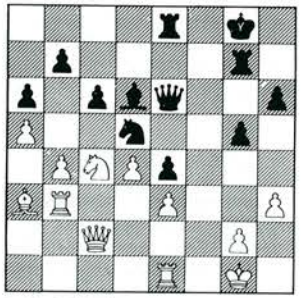

32. – Lg3 34. Tf1 g4 0–1

Nr 177 FRANSKT

Bent Larsen – **Bjørn Brinck-Claussen**

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 Sf6 4. e5 Sfd7 5. c3 c5 6. f4 Sc6 7. Sdf3 c×d4 8. S×d4 S×d4 9. c×d4 Sb6 10. Sf3 Le7 11. Ld3 Ld7 12. 0–0 h5 13. b3 g6 14. Ld2 Kf8 15. a4 Kg7 16. g3 a5 17. h3 Sc8 18. De1 Db6 19. Tb1 Lb4 20. L×b4 a×b4 21. Dd2 Se7 22. Tfc1 Tac8 23. Kf2 Da5 24. T×c8 T×c8 25. g4 h×g4 26. h×g4 Tc3

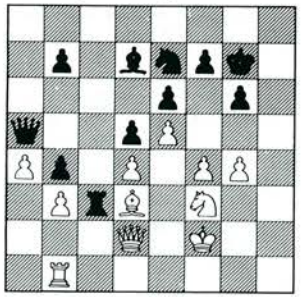

27. f5 e×f5 28. Th1 Sg8 29. g×f5 Db6 30. f6† Kf8 31. Th8 Lg4 32. T×g8† 1–0

Nr 178 JUGOSLAVISKT

Gudmundur Sigurjonsson – **Jens Ove Fries Nielsen**

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. f4 Lg7 5. Sf3 0–0 6. Le3 b6 7. Ld3 Lb7 8. f5 c5 9. f×g6 h×g6 10. d5 Sbd7 11. 0–0 Te8 12. Sg5 a6 13. De1 Sf8 14. Dh4 Dd7 15. h3 e6

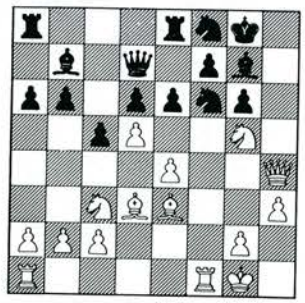

16. e5 d×e5 17. Sce4 S×e4 18. T×f7 D×f7 19. S×f7 K×f7 20. d×e6† T×e6 21. L×e4 L×e4 22. D×e4 Ta7 23. Tf1† Kg8 24. Dd5 Tae7 25. Lg5 Te8 26. Db7 e4 27. Tf7 Ld4† 28. Kh2 e3 29. Lh6 e2 30. Tg7† Kh8 31. Df7 Le5† 32. g3 Lg3† 33. Kg2 e1S† 34. K×g3 1–0

Nr 179 CARO-KANN

Lars-Åke Schneider – **Jørn Sloth**

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e×d5 c×d5 4. Ld3 Sc6 5. c3 Sf6 6. Lf4 Lg4 7. Db3 Sa5 8. Da4† Ld7 9. Dc2 a6 10. a4 Sc4 11. b3 Sd6 12. L×d6 e×d6 13. Se2 g6 14. 0–0 Lh6 15. Sd2 0–0 16. Tfe1 Tc8 17. Sf1 Te8 18. Db2 Se4 19. c4 Dh4 20. Seg3 Lg7 21. S×e4 d×e4 22. g3 Dg4 23. Se3 Dg5 24. Lf1 f5 25. Tad1 Le6 26. Da3 f4 27. Sg2 Lg4 28. S×f4 L×d1 29. T×d1 e3 30. D×d6 Tcd8 31. Db6 e×f2† 32. K×f2 Te4 33. d5

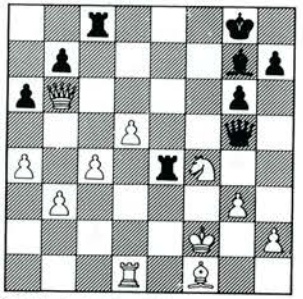

33. – Tf8 34. Le2 Te×f4† 35. g×f4 D×f4† 36. Kg1 Le5 37. De6† Kh8 38. Dh3 Df2† 39. Kh1 D×e2 0–1

Nr 180 FLANKSPEL

John Rødgaard – **Jonathan Mestel**

1. c4 g6 2. g3 Lg7 3. Lg2 e5 4. Sc3 f5 5. Tb1 Sf6 6. b4 0–0 7. d3 d6 8. Db3 h6 9. e3 c6 10. Sge2 De7 11. b5 c5 12. 0–0 Le6 13. Ld2 g5 14. f4 Kh8 15. Tbe1 g×f4 16. g×f4 Tg8 17. e4 f×e4 18. f×e5 Sg4 18. 19. d×e4 L×e5 20. Lf4 Dh4

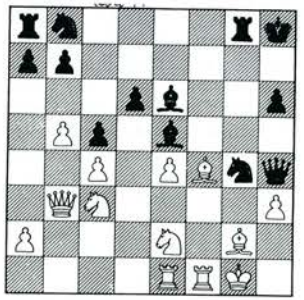

21. – Se3 22. L×e3 T×g2† 23. K×g2 L×h3 24. Kg1 Dg4† 25. Kf2 Dg2 matt. 0–1

Nr 181 SICILIANSKT

Gudmundur Sigurjonsson – **Leif Øgaard**

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sc6 5. Sc3 a6 6. Le2 Dc7 7. 0–0 Sf6 8. Kh1 Le7 9. f4 d6 10. Le3 0–0 11. De1 Ld7 12. Dg3 Kh8 13. a3 b5 14. Ld3 Tb8 15. S×c6 L×c6 16. Ld4 e5 17. f×e5 Sh5 18. Dh3 d×e5 19. Tf5 e×d4 20. T×h5 h6 21. Sd5 L×d5 22. e×d5 Df4 23. Tf1 De3 24. Dg4 Tb6 25. Thf5 Kg8 26. T5f4 Ld6

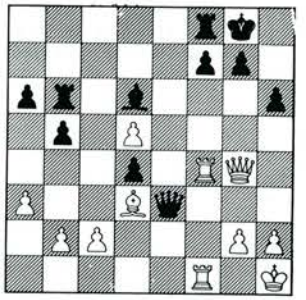

27. Tf6 Lc5 28. d6 T×d6 29. Df5 D×d3 30. D×d3 T×f6 31. T×f6 g×f6 32. Dg3† Kh8 33. Dc7 1–0

Nr 182 SICILIANSKT

Lars-Åke Schneider – **Jens Ove Fries Nielsen**

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d4 4. S×d4 a6 5. Sc3 d6 6. Le2 Sf6 7. 0–0 Le7 8. Le3 Dc7 9. f4 Sbd7 10. De1 0–0 11. Lf3 Sb6 12. Kh1 Sc4 13. Lc1 Te8 14. b3 Sb6 15. Lb2 e5 16. Sde2 Lf8 17. Dg3 Sbd7 18. Tad1 b5 19. f×e5 S×e5 20. Sd4 Lb7 21. Sd5 L×d5 22. e×d5 g6 23. Sc6 Sfd7 24. Lg4 S×c6 25. d×c6 Se5 26. Ld7 S×d7 27. c×d7 Ted8 28. Df3 1–0

NIKSIC 1978

På FIDE:s senaste rankinglista (1.1.78) finns tolv spelare med ett ELO-tal över 2600. En av dessa är den jugoslaviske stormästaren Ljubomir Ljubojevic med 2605. Trots att han tillhör dessa "superstormästare" är det ytterst få som på allvar räknar med honom i VM-diskussionen. Den främsta orsaken till detta är hans ojämnhet, glansprestationer blandas med verkliga djupdykningar. I stormästarturneringen i Niksic (Jugoslavien) tidigare i år var han inblandad i ett parti som han själv påstod vara det sämsta han någonsin spelat.

Nr 183 SICILIANSKT

Uhlman – Ljubojevic

1. c4 c5 2. Sf3 g6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Lg7 5. e4 Sc6 6. Le3 d6

En smaksak! Breyers variant 6. – Sf6 7. Sc3 Sg4 inger idag inte samma respekt som för några decennier sedan, men visst är den fullt spelbar. Här kan man f.ö. notera att 7. f3 (efter 6. – Sf6) är svagt pga 7. – Db6, t.ex. 8. Sf5 D×b2 9. S×g7† Kf8 10. Sd2 K×g7.

7. Sc3 a6

När utvecklingen är fullbordad består svarts plan av a7–a6, Tb8 och b7–b5, så varför inte göra a6 här. Fullt så enkelt är det inte. Här tjänar a6 uppenbarligen som förberedelse för en annan och totalt misslyckad plan.

8. Le2 e6??

Här kom det alltså! Efter 8. – Sf6 9. 0–0 0–0 hade partiet antagligen fått ett tämligen normalt förlopp.

g7–g6 och e7–e6 kan med framgång kombineras i ett fåtal varianter av sicilianskt, bl.a. den slutna varianten. I den Maroczy-uppställning som har uppstått i partiet hör dragen definitivt inte ihop. I och med att d-linjen är öppnad löper svart omedelbar risk att förlora sin d-bonde och måste ta till konstlade medel för att hålla ihop ställningen.

9. Dd2 Se5 10. Td1

Nu hotar vit helt enkelt att flytta bort springaren från d4, varefter inte ens Lf8 skulle hjälpa svart pga c4–c5. Nämnas kan att svart efter 10.f4 tycks klara sig hjälpligt med 10. – Sg4.

10. – Dc7

Ljubojevic klandrade själv detta drag efter partiet, men kan någon säga vad han skulle spelat i stället?

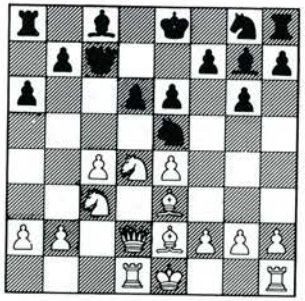

11. Sdb5!

Katastrofen är ett faktum. Det är alldeles uppenbart vilken skada draget e7–e6 gjort.

11. – a×b5 12. S×b5 Dc6 13. S×d6† Ke7

Även på 13.– Kf8 vinner 14. Db4. 14. – Se7 15. Sf5! hjälper lika litet som 14.– Ta4 15. S"c8†!

14. Db4 Kf6 15. f4 g5

Ty på 15. – Sd7 följer det obehagliga 16. Se8 matt!

16. f×e5† Kg6 17. S×f7! 1–0

Anm för TfS
av Jan Runnby

DEGERFORS

SM-GRUPPEN

Nr 184 KUNGSINDISKT

N G Renman – Tom Wedberg

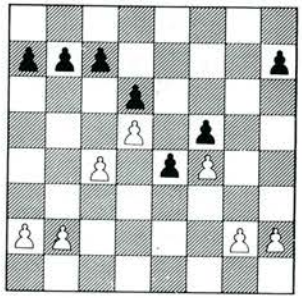

Det här partiet gick i den 14:e och näst sista ronden. Wedberg och Schyssler ledde på 9, tätt följda av Renman med 8,5. Direkt avgörande för slutstriden skulle bedömningen av denna bondeställning bli. Det verkar som om spelarna ville anmäla en avvikande uppfattning mot Fine i "The Ideas Behind the Chess Opening", som fortfarande tål att läsas. Fine har sin uppfattning klar, han skriver "Strong för..." Ja, för vem, det var alltså det partiet gällde.

1. Sf3 g6 2. c4 Lg7 3. d4 d6 4. g3 Sf6 5. Lg2 0–0 6. 0–0 Sc6 7. Sc3 Lf5 8. d5

Bra också Gellers 8. Te1 Se4 9. Sd5 som i det fina partiet mot Westerinen i Göteborg 1967 (med Gellers kommentarer i TfS 1968:1).

8. – Sa5 9. Sd2 c5 10. e4

Kanske 10. h3 för att hålla g4 och undvika det följande bytet varit att föredra. Nu utjämnar svart – nästan.

10. – Lg4! 11. Dc2 e5 12. b3 Dd7 13. Lb2 Sh5 14. Tae1 Lh3 15. Se2 L×g2 16. K×g2 f5

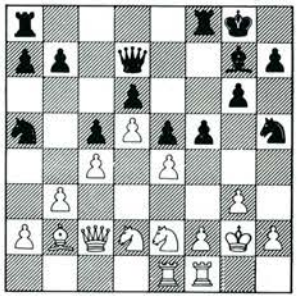

17. f4(?) Tae8 (?) 18. e×f5 g×f5(?) 19. Sf3 e4(?)

I kommentarerna till det fina partiet Pia Cramling – Susan Caldwell (TfS 1978:2) fanns lite idéer om hur vit kan behandla de här ställningarna. Bondelavinen stoppas enklast genom blockad, antingen (se diagr) 17. e×f5 T×f5 18. Se4 eller 17. – g×f5 18. f4 (men *bara* då f2–f4). Nu fick svart chansen att komma undan med sitt kungsindiska helt ostraffat med **17.** – e×f4 eller **18.** – T×f5 eller slutligen genom att slå på f4 i **19:e** draget.

20. Sg5 L×b2 21. D×b2 Sg7 22. Sc3 b6 23. Sd1!

Nu ser vi klarare. Vit blockerar svarts garderade fribonde med en springare och kan efter förberedelser och lämpliga byten genomföra g4. Då får han i praktiken merbonde. Vits manövrer i fortsättning underlättas i betydande grad av den sorgliga skepnaden på a5. Denna går f.ö. igen i slutet spanskt också (vita bönder)b3–d5 mot svarts Sa5).

Det står naturligtvis "Strong for white" i Fine. Var det någon som trodde något annat? I så fall var ni i gott sällskap. Den unge Boleslavskij hade en gång svårt att inse sakernas tillstånd.

Självklart gäller inte detta **alltid.** Se t.ex. Vaganian – Karpov i TfS 1977:2. Att bonden står på c5 är **möjligen** till svarts fördel en aning.

23. – b5 24. Dd2 Sb7 25. Se3 b4

Ty rätt som det är kunde ju vit få för sig att slå på b5 och erövra fältet c4. Detta gäller också om svart gjort det starkare 25. – a6 (så småningom a×b5 a×b5; a2–a4). Nu får vit lättare att öppna en andra front.

26. Kh1 Sd8 27. a3! b×a3 28. Ta1 Sb7 29. T×a3 a5 30. Dc3 De7 31. Sh3 Df6

Avbyte? Gärna det. Se även 41–2.

32. D×f6 T×f6 33. Sg1 Kf7 34. Se2 Ke7 35. Sc3 Kd7 36. Sb5 Ta8 37. Ta2 Tg6 38. Kg2 Tf6 39. h3 h5 40. Kf2 Se8 41. Ke1

Detta var vits förseglingsdrag. Renman hade inga problem att föra partiet till ett lyckligt slut.

41. – Sc7 42. S×c7 K×c7 43. Tg1 Taf8 44. Tf2 Sd8 45. g4! f×g4 46. h×g4 T×f4 47. T×f4 T×f4 48. g5 Sf7 49. g6 Sh6 50. g7 Sg8 51. Tf1 T×f1† 52. K×f1 Kb6 53. Sf5 h4 54. S×d6 e3 55. Sf5 h3 56. S×e3 h2 57. Kg2 1–0

Frånsett några små oklarheter strax före 20:e draget ett parti som Renman genomförde i bästa Karpovstil.

Anm. för TfS
av Gunnar Johansson

Nr 185 DAMGAMBIT

Axel Ornstein – Christer Niklasson

1. c4 c5 2. Sf3 Sf6 3. Sc3 e6 4. e3 Sc6 5. d4 c×d4 6. e×d4 d5 7. c×d5 S×d5

En viss förlägenhet inträder när man kallar detta DAMGAMBIT. Det rör ju sig en av de viktigaste typställningarna som finns, nämligen den med isolerad bonde. Den uppkommer ur en mängd öppningar t.ex. Nimzoindiskt och Caro-Kann. Men nu intar springaren blockadfältet och tänker stanna där. Då uppkommer ställningen mest ur det "förbättrade" Tarraschförsvaret. Se för övrigt utläggning i TfS 1978:4, partiet Cramling–Dahlin.

8. Ld3 Le7 9. 0–0 0–0 10. Te1 Lf6 (!)

10.– Sf6 11. a3 b6 12. Lc2 jämte Dd3 med hotet d4–d5 är "typiskare" men ger vit ett klart initiativ

11. Le4 Sce7 12. Dd3 g6 13. Lh6 Lg7 14. Dd2 b6 15. h4

Denna bonde måste fram och försvaga svarts kungställning om vit vill komma vidare.

15. – Lb7 16. h5 Sf5 17. L×g7 K×g7 18. S×d5 L×d5 19. L×d5 e×d5

Också efter 19. – D×d5 20. Te5 jämte d5 vinner vit striden om blockadfältet. Fördelen blir då större än partifortsättningens mer omärkliga.

20. Tac1 f6!

Med detta fina försvarsdrag håller svart alla vitala fält.

21. Df4 Tc8 22. Sh4 S×h4 23. h6† Kf7 24. T×c8 D×c8 25. Tc1!?

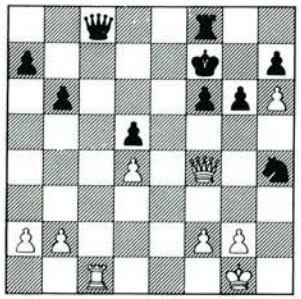

Ett av Ornsteins många ettdragsförbiseenden under turneringen. Den här gången slutar det dock relativt lyckligt.

25. – g5! 26. Tc7† Kg8 27. Dd6! De8 28. Te7 Dd8 29. Td7 Dc8 1/2—1/2

"Evig schack" på damen. Går svarts dam till a8/b8 avgör ju De7, ett drag som med damen på c8 besvaras med Dc1† och "riktiga" remischackar.

Anm. för TfS
av Gunnar Johansson

Nr 186 FRANSKT

Bengt Svensson – Axel Ornstein

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 Sf6 4. e5 Sfd7 5. Ld3 c5 6. c3 Sc6 7. Se2 c×d4 8. c×d4 f6 9. e×f6 S×f6 10. 0–0 Ld6 11. Sf3 Dc7 12. Sc3 a6 13. Lg5 0–0 14. Lh4 Ld7 15. Lg3 L×g3 16. h×g3 e5 17. d×e5 S×e5 18. Tc1 Dd6 19. Le2 S×f3 20. L×f3 d4 21. Se2 d3 22. Sf4 Lf5 23. Db3† Kh8 24. Tcd1 d2 25. Sd5 Sg4 26. L×g4 L×g4 27. T×d2 Tad8 28. Td4 Le6 29. Tfd1 Dc5 30. De3 L×d5 31. De5 Td6 32. b4 Db6 33. T1d2 Tfd8 34. T×d5 T×d5 35. T×d5 Tf8 36. Dd4 D×d4 37. T×d4 h6 38. Td7 b5 39. Td6 Ta8 40. Tb6 a5 41. a3 a×b4 1–0

Nr 187 SICILIANSKT

Dan Cramling — **Per-Inge Helmertz**

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 Sc6 6. Le3 Sg4!?

Det enda drag som garanterat ger varianten med 6. Le3 en självständig prägel. Efter 6. – e6 kan vit med något av dragen 7. Le2, 7. f4 eller 7. Lc4 gå in i en välkänd teorivariant, medan spelet efter 6. – e5 7. Sb3 får samma karaktär som i Boleslavskij-varianten.

7. Lb5 S×e3 8. f×e3 Ld7 9. 0–0 e6 10. L×c6

Ett nödvändigt avbyte om vit överhuvud taget skall försöka få ut något av öppningen. Direkt 10. Df3 besvaras med 10. – Se5. Spelar svart däremot redan i 9:e draget Se5 följer starkt 10. Sf3!

10. – b×c6

Svart har nu löparparet mot springarparet och dessutom den bättre bondeställningen. Som kompensation har vit ett icke föraktligt utvecklingsförsprång samt öppen f-linje. En intressant ställning!

11. Df3!?

Huvudalternativet är 11. e5, ett drag som dock ledde till svart seger i det dramatiska partiet Gipslis-Tukmakov, Sovjet 1977 (Inf. 24/377). Partiet fortsatte 11. – Le7! (Sämre är 11. – d×e5 12. Dh5 De7 13. D×e5 eller det flera gånger spelade 11. – d5 12. Df3 De7 13. b4! g6 14. b5 c5 15. e4! Lg7/15. ± c×d4 16. e×d5 Tc8 17. Se4/16. e×d5 0–0 17. Sc6 L×c6 18. d×c6 L×e5 19. Tae1) 12. Dh5 0–0 13. e×d6 L×d6 14. Se4 Le7 15. Tad1 Db6 16. Tf3 Le8 och svart lyckades faktiskt parera det vita kungsangreppet. Sista ordet i denna variant är emellertid säkerligen inte sagt.

11. – f6?

Detta drag får väl anses vara huvudorsaken till svarts förlust. 11. – De7 12. e5 d5 13. b4! berörs i föregående kommentar, men starkare är 11. – Df6. Så följde t ex i partiet Kapengut–Georgadze, Sovjet 1970 (Inf. 9/339) 12. De2 Dg5 13. Tf3 Dc5 14. Taf1 f6 15. Tg3 Ke7 16. e5? (Starkare var 16. Da6, men ställningen är minst sagt oklar) D×e5 17. Da6 c5 18. Sf3 D×e3† 19. Kh1 Df4 och svart var i fördel. Det märkliga inträffar sedan att Kapengut inte med ett ord berör vad som händer efter 12. – Dg5 i sina kommentarer till sitt parti mot Kupreitsjik i Inf. 18 (nr. 377), utan nöjer sig med att konstatera att vit är i fördel efter 12. – Dd8 13. e5. Varför? Kanske Dan Cramling, som alltid förbereder sig väl och kommer mycket välprepparerad till sina partier, vet svaret. Jag gör det inte.

12. e5! d×e5 13. S×c6 Dc8

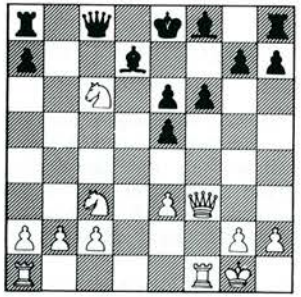

14. S×e5!

Ett mycket starkt pjäsoffer, som i längden måste avgöra partiet till vits förmån. Svart får helt enkelt inte ut sina pjäser och vits kungsangrepp blir alltför kraftigt för att det skall gå att hålla emot.

14. – f×e5 15. Tad1 Dc6 16. Df7† Kd8 17. Td3 Tb8 18. Se4! h6

Kanske det hade varit bättre att försöka 18. – Le7. Efter 19. D×g7 Te8 20. D×e5 har vit dock, förutom sitt initiativ, tre bönder för pjäsen.

19. Tfd1 Tb7

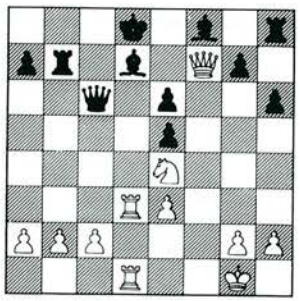

20. Sf6! g×f6 21. D×f6† Ke8 22. D×h8 Dc5

Här verkar det som om 22. – e4 hade varit något segare.

23. Dh7 De7 24. Dg6† Kd8 25. De4 Kc8

25. – Db4 undviker den omedelbara katastrofen, men efter 26. D×e5 är vits seger naturligtvis bara en tidsfråga.

26. D×b7†! 1–0

Anm. för TfS
av Jan Runnby

KLASS I

Nr 188 BENONI

Henric Bergsåker — **Otto Asphem**
Eskilstuna SK — **Lundby SS**

1. d4 c5 2. d5 b5!? (en av svartspelarens specialiteter) **3. e4 a6 4. g3 d6 5. Lg2 Sd7 (!) 6. Sf3 g6 7. 0–0 Lg7 8. De2 Dc7 9. Se1 Lb7 10. f4 Sgf6 11. a3 0–0 12. Sd2 Tae8 13. g4 e6 14. g5 Sh5 15. Dd1 e×d5 16. e×d5 f6 17. Sdf3 Sb6 18. Sh4 f×g5 19. f×g5 Ld4† 20. Kh1 T×f1 21. L×f1 L×d5† 22. Sef3 Tf8 23. Lg2 Db7 24. S×d5 c×d5 25. Kg1 Sf4 26. L×f4 T×f4 27. L×d5 D×d5 28. Sg2 D×g5 29. De2 Sd5 30. Kh1 Tf7 31. Tg1 De5 32. Dd2 Se3 33. Te1 De4 0–1**

Intelligent kommentar

Om turneringen i Esbjerg i juli torde kunna läsas på annan plats. Det var en skuffelse för danskarna att ingen av deras spelare nådde IM-normen 7½ poäng av 13. Lars-Åke Schneider tog upp denna fråga i en kommentar till turneringens förlopp. Härtill skriver Bent Larsen i Sydsvenska Dagbladet: "... en av de intelligentaste kommentarerna". Lars-Åke:

– Om ni är ute efter titlar skall ni inte invitera starka, unga spelare med låga Elo-tal. Ni skall inbjuda tandlösa gamla mästare med för hög rating!

Rakt på sak och utan omskrivning har Lars-Åke alldeles rätt, även om utläggningen kunde ha gjorts lite sirligare... Sverige och Norge och säkert andra länder tillämpar grundtanken att gamla mästare med IGM- och IM-titel har ett värde i sig i turneringar med unga titelkämpande spelare. De gamla tand... kan förväntas bjuda ett svagare motstånd – dock ofrivilligt kan jag försäkra! Man kan ställa frågan om de tandlösa får den värdering de förtjänar? Som ännu aktiv i det ryktbara sällskapet vill jag dock för egen del inte klaga.

Med Elo-systemets utformning kan således äldre, förlåt gamla mästare indirekt – och oavsiktligt! – befrämja unga, starka spelares jakt på titlar – en populär insats, kan det synas. Men så läser man om FIDE:s oro för inflation i IM- och GM-titlar. Saken har alltså två si-

dor, en vit och en svart. Ett aktuellt parti får avsluta diskussionen. Det spelades i första ronden i Gausdal-turneringen. Åldersskillnaden mellan vapendragarna är 53 år.

Nr 189 ENGELSKT

Harry Schyssler – Erik Lundin

1. c4 e5 2. Sc3 Sf6 3. Sf3 Sc6 4. e4 Lb4 5. d3 d6 6. g3 Lg4 7. h3 L×f3 8. D×f3 Sd4 9. Dd1 c6 10. Lg2 h4!?

Detta påfund vid brädet gjorde vit något betänksam.

11. 0–0 h4 12. g4 Se6 13. Se2 Lc5 14. Ld2 a5

Den rätta metoden torde vara 14. – Sd7 jämte Df6 och g7–g5.

15. a3 Lb6?

Tandlöst. Efter 15. – Db6 16. Tb1 a4 är chanserna ungefär lika.

16. Lc3 Sd7 17. d4 Df6?

Försent ute, svart såg inte svaret. Han kunde ha försökt 17. – g5. Nu däremot följer en upprullning som inte går att hejda.

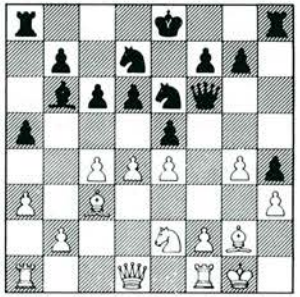

18. c5! La7 19. b4 e×d4 20. S×d4 Se5

På 20. – d×c5 fruktade svart 21. Sb5.

21. S×e6 D×e6 22. D×d6 D×d6 23. c×d6 f6

Vit har "bara" tagit en bonde, men han står därtill överlägset i slutskedet.

24. Kh2 0–0–0 25. f4 Sc4 26. e5 Thf8 27. Le4 Se3 28. Lf5† Kb8 29. Tf3 Sd5 30. Td1 a×b4

Sista tidsnödsdraget, 30 drag/90 min. Dags att ge upp!

31. L×b4 f×e5 32. f×e5 S×b4 33. a×b4 Lb6 34. e6 Tde8 35. e7 Tf6 36. Kg2 1–0

För svart var detta första tävlingspartiet på fyra månader.

Partiet blev för Schyssler relevant för IM-inteckning. Den framgångsrike 21-åringen har nu, räknat från SM:s 5:e rond, avverkat 38 turneringspartier utan förlust! Ska den trenden hålla året ut? I första hand en fråga av intresse för Nils-Gustaf Renman... **Erik Lundin**

Förstklassigt undervisningsmaterial

Björn Johansson har tidigare skrivit åtskilligt om schack för de minsta och återutger nu materialet tillsammans med fotografen Svante Remshagen i ett mycket prydligt häfte med rubriken Förskoleschack – Schack för barn i åldern 4–7 år. Bättre kan det inte göras. Priset för det 18-sidiga häftet är som vanligt när Björn står för produktionen nästan orimligt lågt, Kr 2:—/st. Kan beställas från Björn Johansson, Box 9225, 732 00 Arboga, eller från Sveriges Schackförbunds kansli.

LGR

BO TEDDY LADBERGS MINNESTURNERING

7–8/10. Öppen turnering för juniorer högst 16 år. 3 åldersgrupper, tidshandikapp. 9 ronder Monrad 7/10 med finalspel 8/10. Deltagarantalet är maximerat till 300, sista anmälningsdag 28/9. Spelplats Schackhuset, Hornsgatan 82 B, Stockholm. Upplysningar: Stockholms Schackförbund, tel. 08/69 36 54.

Nordisk Postsjakkblad utlyser en studietävling med tidsfrist 1/12–78. Tävlingsbidrag med diagram och fullständig lösning till Roald Berthelsen, Marknadsvägen 79, 183 34 Täby. Priser Kr 100:—, 50:— och 25:— jämte bokpriser.

PRESS-STOP

Inget skönspel men stor dramatik har bjudits i VM-matchens partier 19–23. Karpov har haft klar vinst i 20 och 22 mp, kanske också i 19 mp. Men det enda vinstpartiet på dessa fem är Kortjnojs! Utmanaren vann nämligen 21 mp och reducerade därmed till 2–4. Mera om det liksom om den spännande fortsättningen i nästa nr av TfS!

I **damernas** inte mindre nervösa VM-match har utmanarinnan **Maja Tjiburdanidzes** försprång mot Nona Gaprindasjvili ökat igen: 5,5–3,5 med sju partier kvar.

STUDIER

KOMPOSITIONSTÄVLING 2

Kompositionstävlingen 2 har visat sig vara marigare än vad vi trodde. Hittills har endast ett bidrag inkommit och nämligen följande.

2003 C. Jonsson
Original

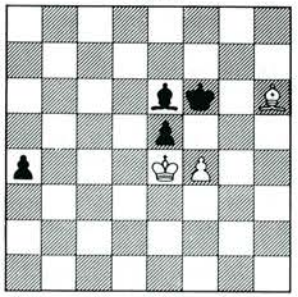

Remi (Svart drar)

Det intressanta är egentligen inte lösningen utan förförelserna. 1. – Lf5† 2. Kf3? e4† 3. Ke3 a3 4. Lf8 a2 5. La3! a1L! och svart vinner. Eller 1. – Lf5† 2. Ke3? a3! (2. – e×f4? upprepar huvudspelet i H:s studie: 3. K×f4! a3 4. Lf8 a2 5. Lb4 a1D 6. Lc3† D×c3 patt, men inte 3. L×f4? a3 4. Kd4 a2 5. Le5† Ke6 och svart vinner.) 3. Lf8 a2 4. Ld6 e×f4†! 5. K×f4 a1 och vinner. Lösningen blir: 1. – Lf5† 2. Kd5! (inte illa!) e4 3. Lf8 e3 4. Lb4 e2 5. Kc4 remi.

Nackdelen här är att svart börjar, något som man dock bör kunna bortarbeta, då studien går att förlänga. En annan svaghet är att lösningen är, bortsett från 2. Kd5!, klart blekare än förförelserna.

Intressant är Pauli Perkonojas påpekande, att även Troitzky sysslat med denna ställning. Så här såg hans studie ut i "Schachmatnyj Journal" 1900: Kf4 Lh6 Sc6 – Kf6 Ba3, b4, c5, f5. Remi. Lösningen lyder: 1. S×b4 (bu!) c×b4 2. Lf8 a2 3. L×b4 etc. Man har svårt att tro att den store Troitzky komponerat så dåliga studier! Det som överhuvud taget ger denna ställning existensberättigande är just valet mellan L×f4? och K×f4! i AH:s framställning.

Men sista ordet är kanske ännu inte sagt, så titta gärna på CJ:s ställning och försök förbättra eller fördjupa den ytterligare, men bokpriset går till Christer Jonsson.

Red. A. Hildebrand, Morgongåva, och P. Perkonoja, Turku.

Originalbidrag och lösningar till Pauli Perkonoja, Parolastigen 12 B 20, SF-20350 Åbo 35, Finland.

KOMPOSITIONSTÄVLING 3

Sigurd Clausén var en av våra allra främsta studieförfattare och hans studier var för det mesta fulländade. Men i början av sin bana gjorde även han en och annan studie som verkar ofullbordad, som t.ex. följande.

2004 S. Clausén
Arbetet 1925

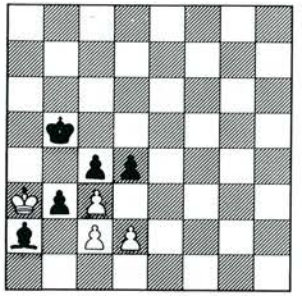

Remi

1. c×b3 (en verkligen dålig inledning) L×b3 (1. – c×b3 2. c×d4 ger direkt en teoretisk remiställning) 2. d3! (Det är egentligen här som studien börjar) 2. – d×c3 3. d×c4† K/L×c4 – patt. Eller 2. – c×d3 3. K×b3 d2 4. c4† remi. Med en bra inledning skulle det kunna bli en behaglig liten studie. Försöka duger. Vi sätter fristen till den 15 november. Det blir, som vanligt, ett bokpris till den som lyckats bäst.

*

Lösningar till 1982–1987 i TfS 2/1978

1982 (Lindgren) Kd1 Bg7 – Kb1 Da1 Ta4, b7 La5 Sb4, g1 Ba2, a3, b2, b6, d4, d6, e7, f3. Remi. 1. g8L! e6 2. L×e6 Tf7 3. L×f7 d3 4. Lg6 Sc2! 5. L×d3 Td4 patt. Men ej 1. g8D? Sc2 2. Dg6 d3 3. D×d3 Td4! 4. D×d4 Tc7 5. Dd3 Le1! och svart vinner. En minimalstudie med högst ovanligt material.

1983 (Källström) Kg6 Lb2, b5 Sc1 Be4 – Kf8 Tc7 Lc2 Bd3, e2. Remi. 1. La3† Kg8 2. Lb4 d2 3. L×d2 L×e4† 4. Kg5 T×c1 5. L×e2 Tc2 6. Kf4 T×d2 7. Ke3 Tc2 8. Ld1 Tc1 9. Lb3† K-likg. 10. K×e4 – remi. En kraftutjämningsstudie dock utan märkligare poänger.

1984 (Buraas) Kb3 Td4 Sc4, d6 Ba3, c6 – Kb8 Td8 Sf2, h3 Ba6, g3, h4. Vinst. 1. Se8! T×d4 2. e7† Kb7 4. Sb6! Td3† 4. Kc4 Tc3† 5.

K×c3 Se4† 5. Kd4 Sd6 7. Kd5! g2 (7. – Se8 8. S×e8 Sf4† 9. Kd6 g2 10. Se7 g1D 11. c8D med matt. Likaså efter 9. – Se6 10. K×e6 K×c8 11. Kd6 osv.) 8. K×d6 g1D 9. c8D† K×b6 10. Db8† Ka5 11. Db4X. Två S-offer, men inte mycket i övrigt.

1985 (Rusinek) Kf6 Lc6 Sb8, g1 – Kh5 Lf4 Bd4, f7, g3. Vinst. 1. Sd7 Le3 2. Se2 g2 3. L×g2 d3 4. Sg3† Kg4 5. Sf1! Lg5† 6. K×f7 d2 7. Se5† Kf5 8. Sd3! d1D 9. Lh3† Dg4 10. Sg3 matt! Eller 8. – d1S 9. Lf3 S– 10. Dg3 matt. En elegant skapelse!

1986 (Umnov) Kf1 Lc1 Sb8 Bh3 – Kg6 La5 Sh1, h7 Bg5 Remi. 1. Kg2 Sg3! (1. – Lc7 2. Sa6=) 2. K×g3 (2. Sc6? Lc7!) Lc7† 3. Kf3! L×b8 4. h4! g×h4 5. Kg4 Lg3 6. Lg5! S×g5 patt. Eller 6. – Sf6† 7. L×f6 remi. En välkänd pattställning samt ett inledningsspel utan större finesser.

1986 (Maketsov) Kg4 Bb7, e6, g6 – Kg8 Df2 Lc2 Sh8. Remi. 1. b8D† Kg7 2. De5(!) **a)** 2. – Kg8 3. Db8† Df8 4. D×f8† K×f8 5. e7† K×e7 5. g7 Sf7 7. g8S†! Ke6 8. Kh5! Ld3 9. Sh6 Le2† 10. Kg6 remi. Eller **b)** 2. – K×g6 3. Dg5† Kh7 4. De7† Kh6 5. Dg5† Kh7 6. De7†! Kg8 7. Dd8† med remi, ty 7. – Df8 strandar på 8. e7! Lf5† 9. Kg3! och vit vinner.

Ett bokpris för lösningarna av originalstudierna i TfS nr. 4/1978 går till Erik Svedberg, Orrsjön. Vi gratulerar och sänder boken per post.

*

Georg Lenning †

14 aug. kom budet att Georg Lenning, Solna, avlidit i en ålder av nära 78 år. Han tillhörde från början Kamraterna som hösten 1955 sammangick med Schack – 27. I särklass mest känd är han genom sina insatser som Old Boy i SM-tävlingarna. Från SM i Stockholm 1967 – då han för första gången deltog i denna klass – ställde han upp i samtliga elva SM, vid årets Degerfors lade sjukdom hinder i vägen. Han segrade tre gånger, i Stockholm 1967, året därpå i Norrköping samt i Nässjö 1970. Nästan alltid var han på prisplats, i Motala 1976 kom han på andra plats och vid sin sista tävling fjolåret i Stockholm delade han 3–5 plats i Veteranklassens elitgrupp.

Trots sin ålder blev han säsongen 1975–76 sin klubbs bäste spelare med seger i KM samt i alla sju matcherna i förbundets lagserie och så sent som 1976–77 uppnådde han 80 vinstprocent i allsvenska serien. Tomrummet efter den gamla schackentusiasten blir svårt att fylla.

Paul Karlsson

VÄXJÖSPELEN

De sjuttonde Växjöspelen har genomförts framgångsrikt på Bergendahlska gården i Växjö. Tävlingen hade samlat 89 hängivna pjäsflyttare, vilket väl var lite färre än vad arrangörsföreningen Växjö schackklubb hade hoppats på. Fjolårsrekordet på 100 spelare jämnt står sig alltså ytterligare minst ett år.

Totalt deltog alltså 89 spelare, fördelade enligt följande: SM-gruppen: 8, klass M: 28, klass I: 20, klass II: 16, juniorklassen 9 samt knatteklassen 8.

Sammanlagt deltog tre damer i tävlingen. Bäst av dessa lyckades Margareta Aatolainen, Borås och Eva Johansson, Alingsås, vilka båda tog två poäng av tre. Eva kom gruppetta, Margareta tvåa.

SM-grupp 1: 1) Rolf Lekander, Växjö 2,5, 2) Lennart Ljungqvist, Jönköping 1,5. **SM-grupp 2:** 1) Göthe Gustafsson, Emmaboda 2,5, 2) Mikael Melander, Jönköping 1,5.

Klass M: Grupp 1: 1) Jens Schoenborg, Rödeby 2,5, 2) Tommy Nurmi, Bromölla 1,5. **Grupp 2:** 1) Viljo Koski, Lidköping 2,5, 2) Jörgen Alfvén, Jönköping 1,5. **Grupp 3:** 1) Ingvar Johnsson, Bräkne-Hoby 3, 2) Gunnar Aatolainen, Borås 1,5. **Grupp 4:** 1) Dan Egerland, Helsingborg 2, 2) Werner Grosse, Växjö 1,5. **Grupp 5:** 1) Dan Fogelberg, Falköping 3, 2) Ronny Andersson, Bromölla 2. **Grupp 6:** 1) Alf Isaxon, Uppvidinge 2,5, 2) Bo Castegren, Osby 2. **Grupp 7:** 1) Kjell Gustavsson, Växjö 2,5, 2) Hakon Persson, Bromölla 2.

Klass I: Grupp 1: 1) Tommy Johansson, Eksjö 2,5, 2) Per Bratt, Skövde 1,5. **Grupp 2:** 1) Johan Parin, Växjö 3, 2) Margareta Aatolainen, Borås 2. **Grupp 3:** 1) Eva Johansson, Alingsås 2, 2) Ingemar Johansson, Nybro 2. **Grupp 4:** 1) Ronald Heidenfors, Växjö 2, 2) Ove Fransson, Värnamo 2. **Grupp 5:** 1) S-A Alzén, Malmö 2,5, 2) Gideon Claesson, Jönköping 2.

Klass II: Grupp 1: 1) Bengt Eriksson, Osby 2, 2) R Hagberg, Uddebo 1,5. **Grupp 2:** 1) Carl Diederichsen, Stockholm 2,5, 2) Ivar Sandén, Kymbo 2,5. **Grupp 3:** 1) Nils Norén, Finja 2,5, 2) Erik Svensson, Växjö 2,5. **Grupp 4:** 1) Christer Thunberg, Värnamo 3, 2) Ola Pettersson, Växjö 1,5.

Juniorer: Grupp 1: 1) Peter Berntsen, Arlöv 3, 3) Bo Rylander, Uddebo 1,5. **Grupp 2:** 1) Lennart Nilsson, Rottne 4, 2) P-O Pettersson, Alvesta 3.

Knattar: Grupp 1: 1) Fredrik Stenebo, Lessebo 2,5, 2) Johan Erlandsson, Hultsfred 2.

Grupp 2: 1) Robert Kral, Växjö 2,5, 2) Mats Vedin, Hultsfred 2,5.

Rolf Lekander

??? PROBLEM

Bidrag och lösningar till
LENNART LARSSON, Pl 1301,
S-443 00 Lerum

Problemen 13657–13663 tillägnade Jan Knöppel (60 år)

13657. Hertbert Hultberg, Stockholm

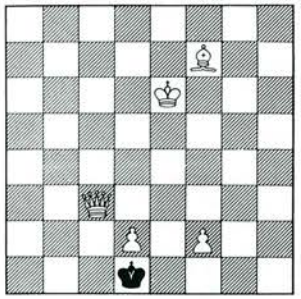

Matt i 5 drag

13658. Curt Stockman, Täby

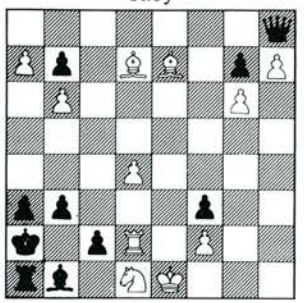

Matt i 11 drag.

13659. Manne Persson, Mora

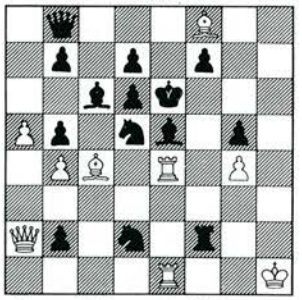

Svart börjar och hjälper vit att göra matt i 2 drag. B) Lf8 på e7.

13660. Bertil Gedda, Göteborg.

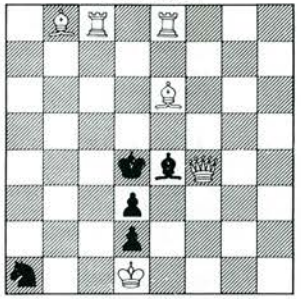

Vit börjar och tvingar svart att göra matt i 3 drag.

13661. Carl Philip Nilsson, Nynäshamn.

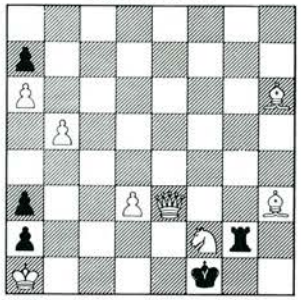

Vit börjar och tvingar svart att göra matt i 10 drag.

13662. Christer Jonsson, Bandhagen.

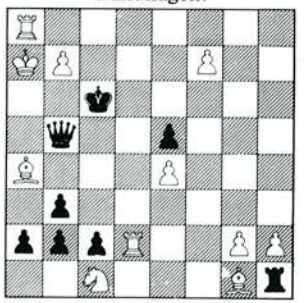

Vit börjar och tvingar svart att göra matt i 3 drag. (Maximummer)

13663. Göte Sundman, Jönköping.

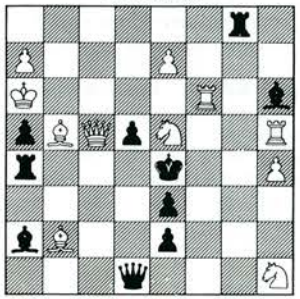

Matt i 2 drag.

13664. Herbert Ahues, Bremen. (BRD)

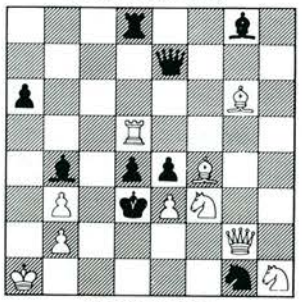

Matt i 2 drag.

13665. Ernst Jönsson, Landskrona.

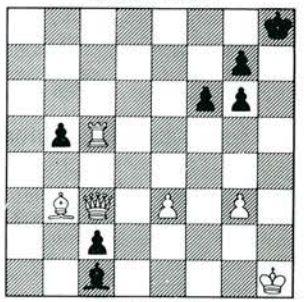

Matt i 3 drag.

13666. Carl-Ivar Holm & Lennart Larsson, Kalmar/Lerum. Vit: Kc7 Dc1 Lc6 Sa2. Svart: Kc5 Lc2 Bb4 c4 d4 e3 e4. Matt i 2 drag.

13667. Herbert Hultberg, Stockholm. Vit: Kc2 Db6 Te8. Svart: Kc4 Sg8 Be6. Matt i 3 drag.

13668. Yngve Rimbert, Bromma. Vit: Kd3 Df6 Sg2 Bf3. Svart: Kh5. Lc1 Be6. Matt i 3 drag.

13669. Lennart Larsson, Claude Goumondy & Milenko Dukic, Lerum/Paris/Osijek. Vit: Kb1 Dh7 Ld4 Bb5 c3 f7. Svart: Kd5 La8 Lc1 Sb6 Bc4 d2 e6 e7 g2 g4. Matt i 3 drag.

13670. E.A. Petrow, Urjupinsk. (SSSR) Vit: Kb5 Ld8 Sd1 Bc2. Svart: Kd4 Te2 Tf1 Lf4 Sh5 Bc3. Svart börjar och hjälper vit att göra matt i 2 drag. (2 lösningar)

Lösningstävlingen. A-tävlingen omfattar, som vanligt häftets samtliga problem 13657–13670. 13662 har betingelsen maximum, vilket betyder att svart måste göra sitt geometriskt längsta drag. I B-tävlingen räcker det att lösa 13663 och 64 samt uppgifterna i notation 13666, 67, 68, 69 och 70. En prisbok i vardera tävlingen. Lösningar senast 10/11 till Lennart Larsson, PL 1301, S-443 00 Lerum.

Vinnare av prisböcker i häfte 4: Carl-Ivar Holm, Nyslottsg. 5, Kalmar (A-tävl) och Filip Hellström, Lutmansvägen 1, Degerfors (B-tävl.).

Korrektur. 13558. Ilja Mikan, Prag (TfS 9, 1977) korrigeras på följande sätt: Vit: Kh8 Dc5 Ta6 Ld4 Bb3 c2. Svart: Ke4 Th6 Sh1 Bb2 e2 g2 g3 g6 h7. Matt i 3 drag. 1. Dg5 hot 2. Dg4 1. – Th4/Sf2/K×d4/Kf3 2. D×h4/Te6/Ta4/Tf6. (Förslag av H. Fröberg)

*

60 år fyller 23/9 den kände schackkomponisten Jan Knöppel, Lidingö. Sitt första problem publicerade Knöppel i Sv. Dagbl. 1937 och har under åren, som sedan förflutit, skapat några av svensk problemkonsts fullödigaste verk. Även som organisatör och skribent har jubilaren gjort det svenska problemschacket stora tjänster, välkänt och varmt uppskattat av hans problemistkamrater landet runt.

TfS sluter upp i skaran av gratulanter!

*

Internationell problemturnering

För att celebrera den kände problem- och studieförfattaren Axel Åkerbloms 75-årsdag den 21/10 1979 utlyser Tidskrift för Schack tillsammans med Svenska Problemschackklubben en internationell turnering för ortodoxa direktmattsproblem i tre (3) drag. Fem priser: **1.**300 **2.**200 **3.**150 **4.**100 **5.**50 sv. kr. Domare Axel Åkerblom. Domslutet publiceras i Tidskrft för Schack Nr 8, 1979. Tävlingsbidrag, märkta Åkerblom-turn., skall senast 30 april sändas till Lennart Larsson, PL 1301, S-443 00 Lerum, Sverige.

Lösningar till problemen 13612–13623, häfte 3.

13612 (Fröberg) A) 1. Tb3 Td7 2. Ka4 Td4. B) 1. Lb5 Tb2 2. Ka4 Lb5. C) 1. Sc5 La4 2. Le8 Td4. D) 1. Tf5 Lb5 2. Tc5 Tb2. E) 1. Lb2 Td4 2. Kb2 La4. F) 1. Sd7 Tb2 2. Ka4 Ld7. Stort verk med ganska komplicerade lösningar.

13613 (Knöppel) A) 1. Tb2 Sd3 2. Tb4 Sf5. B) 1. Td2 Sg6 2. Td6 Se4. Givande strategi.

13614 (Hultberg) 1. Td3 T×d4 2. T×d4 Kb3 3. T×b4 Ka2 4. Da5. 1. – Tb3 2. Dc2 Kb4 3. T×b3 Ka5 4. Da2. Dragplikt med skenspelet 1. – T×d4 2. D×d4 Kb5 3. Dc5. 1. – Tb3 2. Tc4 Tb4 3 D×b4. Kameleonteko i lösningen. Ett välgjort problem. 1. Kg3, som en lösare försökt, tycks stranda på Tb3!

13615 (Larsson) 1. Tc4. 1. Da6? Se3! 1. Tb4? Sd4! 1. Te1? Sg3! 1. Te2? f5! 1. Dd6? g5! Mer än en tredjedel av lösarna fastnade i någon av de försåtligt gillrade fällorna.

13616 (Zavodny) 1. Sge6. 1. Sde6? L×e6! Fleck-tema med förändrat svart spel från försök till lösning.

13617 (Ringqvist) 1. Sd3. 1. Sd7? Db6! Flyktfältsgivande inledning och flera värdefulla varianter. Ett utmärkt problem.

13618 (Karpov) 1. Dd8 S×d4/S×d6 2. Sc3/D×d6. Förspel 1. – S×d4/S×d6 2. L×e4/D×e5. Försök 1 Dd2? S×d4/S×d6 2. D×d4/Sc3 men 1. – Se3! Mattförändringar i tre faser (förspel, försök och lösning). I tekniskt avseende ett förnämligt arbete.

13619 (Larsen) 1. Se5 hot 2. Sf2. 1. – L×e5 2. D×c4 (3. d×e5) L —/L×d4/L×f4 3. d5/Te6/Sf2. 1. – Sg4 2. Sg5 1. D×c4? Le5? 2. d×e5. men 1. – Sd5! 1. d5? K×d5 2. Se5 L×e5! Innehållsrik huvudvariant (1–L×e5) med fortsatt försvar i svarts andradrag.

13620 (Gedda) 1. Lc5 (2. De4) Lc3 2. K×c3 b×c2. 1. – f3 2. K×e3 1. – d×c4 2. K×c4 1. Lf8, Ld6? T×c4! I diagramställningen kan man tänka sig en matt genom d×c4. Efter inledningens avskärning av den svarta tornlinjen blir samma drag försvar mot hotet 2. De4. Intressant.

13621. (Wik) 1. Kd3. 1. Dh5? Ke4/f5 2. Dg4/Dh4. men 1. – d4! Rätt bra miniatyr med en trevlig förförelse.

13622 (La Rosa) 1. Dc5. 1. T×g7? d4!

13623 (Stoljarov) 1. Sb5 Ke4 2. Lg4 Kd5 3. Lf5 Kc6 4. Le6 Kb7 5. Ld7 osv. Men tyvärr fullständigt misslyckad, då vit endast behöver tre drag för matt: 2. Sd4 Kd5 3. Lg2.

*

MANHEMS BOKAUKTION

Höstauktionen äger rum den 4 november med början ca kl. 16.45 på Schackspelets Hus, Haga Kyrkogata 3, Göteborg. Alla som beställt auktionsförteckning vid föregående auktioner erhåller utan anmaning sådan. Övriga, som önskar förteckning med minimipriser jämte villkor ombedes tillskriva nedanstående adress.

Per post ingångna anbud deltager på sedvanligt sätt i auktionen. Manhems bokauktioner har nu fått traditionell karaktär med ett betydande utbud av såväl sällsynta som vanligare schackböcker – alltid ett utmärkt tillfälle för samlaren att göra intressanta förvärv.

– – –

Collectors abroad! The MANHEM auction will take place on November 4th at about 4,45 p.m. at Schackspelets Hus, Haga Kyrkogata 3, Göteborg (Gothenburg). Auction list and conditions will be sent upon request as long as available. Bids by post take part in the auction. Don't miss this opportunity! The list contains many rare and interesting chess books.

Schacksällskapet Manhem

c/H Olsén

Svängrumsg 26 **421 35 V Frölunda**

Ledande auktionister på schackspelets område.

NYINKOMMEN LITTERATUR

Botwinnik: Karpow's Wettkämpfe zur Weltmeisterschaft, 142 sid, kart. ..... 38:—
Brøndum: Bent Larsen – the Fighter, 171 sid, alg not, inb. ..... 58:—
Karpow: Wie ich kämpfe und siege, 189 sid, kart ..... 59:—
Korchnoi: Chess is My Life, 167 sid, int alg not, inb. ..... 59:—
Kortsjnoi: Viktor Kortsjnoi (självbiografi på holländska) 207 sid, kart. ..... 50:—
Levy: Benko Counter-Gambit, 127 sid, int alg not, kart. ..... 47:—
Levy/O'Connell: How to play The Sicilian Defence, 152 sid, inb. ..... 59:—
kart. ..... 35:—
O'Connell/Levy: Anatoly Karpov's Games as World Champion 1975–77, 221 sid, int alg not, kart. ..... 54:—
Marovic: Euwe (No 19 i serien "Stora Schackmästare"), 75 sid, kart. ..... 18:—
Taimanow: Damengambit bis Holländisch, 4. uppl, 398 sid, inb. ..... 50:—
Varnusz: Die ausgewählten Partien von Lajos Portisch, 199 sid, kart. ..... 50:—
Wade/Blackstock: Korchnoi's 400 Best Games, 264 sid, int alg not. kart. ..... 78:—
Wade/Speelman: Sicilian: Lasker–Pelikan, 228 sid, int alg not, kart. ..... 59:—
1976 Skopje (1. Karpov), bulletin, 34 sid, kart. ..... 30:—
1977 Tilburg (1. Karpov), kommentarer på holländska, 192 sid, kart. ..... 40:—
The Chess Player No 15, int alg not, kart. ..... 66:—
Schackinformator No 25, int alg not, kart. ..... 72:—

Var vänlig observera att mina priser numera är slutpriser – d.v.s. inkl moms/porto

NILS LINDE

Gröna stugans väg 45, 1 tr
S-127 34 SKÄRHOLMEN/SWEDEN
Tel. 08/97 27 49. Pg. 89 64 22-3

Schachbücher aus dem Sportverlag der DDR

Isaak Boleslawski

SKANDINAVISCH BIS SIZILIANISCH

Fjärde starkt omarbetade upplagan. 384 sid. 240 diagram.
Linneband med skyddsomslag, 12×19 cm.
Pris: 15.40 M. Beställningsnr: 671 400 9.

Aktuellaste teori i alla halvöppna spelöppningar med undantag av Franskt och Pirc, således Skandinaviskt, Caro-Kann, Aljechin och Sicilianskt (utom drakvarianten, systemet med 2. – d6 och 5. – a6 samt Paulsen). Fullständigt omarbetad utgåva.

Aleksei Suetin

LEHRBUCH DER SCHACHTHEORIE, band 1 och 2.

Band 1 – 360 sid. 300 diagram. Beställningsnr: 671 367 1
Band 2 – 280 sid. 200 diagram. Beställningsnr: 671 369 8
Linneband med skyddsomslag, 12×19 cm.
Pris per band: 14.80 M.

Suetins spelöppningsverk över de olika öppningssystemen utges från den tredje starkt bearbetade upplagan i 2 band. I band 1 öppna och halvöppna spel, i band 2 slutna.

Ovanstående böcker kan beställas från Skånes Schackförlag, Linnégatan 65, S-216 15 Malmö eller direkt från Sportverlag.

SPORTVERLAG

DDR-108 Berlin
Neustädtische Kirchstrasse 15, Postfach 1218

Västergötlands Tryckeri, Skara 1978 ISSN 0040-6848